

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ГОЛЕМ СУДСКИ СОВЕТ

СЛУЧАЈ ФОН ХАНОВЕР (VON HANNOVER) против ГЕРМАНИЈА (бр. 2)

(Жалби бр. 40660/08 и 60641/08)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

7 февруари 2012 година

Оваа пресуда е конечна, но може да биде предмет на редакциски измени.

Во случајот Фон Хановер против Германија (бр. 2)

Европскиот суд за човекови права, заседавајќи како Голем судски совет составен од:

Николас Браца (Nicolas Bratza), *претседател*,

Жан-Пол Коста (Jean-Paul Costa),

Франсоа Тулкен (Françoise Tulkens),

Џозеп Касадевал (Josep Casadevall),

Лех Гарлички (Lech Garlicki),

Пир Лорензен (Peer Lorenzen),

Карел Јунгвирт (Karel Jungwiert),

Ренат Јегер (Renate Jaeger),

Дејвид Тор Бјоргвинсон (David Thór Björgvinsson),

Јан Шикута (Ján Šikuta),

Марк Вилиџер (Mark Villiger),

Луис Лопез Гуера (Luis López Guerra),

Мирјана Лазарова Трајковска,

Нона Цоцорија (Nona Tsotsoria),

Здравка Калајџиева (Zdravka Kalaydjieva),

Михаи Поалелунџи (Mihai Poalelungi),

Кристина Пардалос (Kristina Pardalos), *судии*,

и Мајкл О'Бојл (Michael O'Boyle), *заменик записничар*,

разгледувајќи го предметот зад затворени врати на 13 октомври 2010 година и 7 декември 2011 година,

ја донесе следната пресуда, која беше усвоена на последно споменатиот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот започна со две жалби (бр. 40660/08 и 60641/08) против Сојузна Република Германија поднесени до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човекови права и фундаментални слободи („Конвенцијата“) од страна на државјанин на Монако, принцеза Каролина фон Хановер (Caroline von Hannover) и германски државјанин, принц Ернст Август фон Хановер (Ernst August von Hannover) („жалителите“), на 22 август и на 15 декември 2008 година.

2. Жалителите тврделе дека одбивањето од страна на германските судови за давање на забрана за какво било понатамошно објавување на фотографии со нив им го повредило нивното право на почитување на нивниот приватен живот како што е гарантирано со член 8 од Конвенцијата.

3. Жалбите првично биле доделена на Петтиот оддел на Судот (Правило 52 § 1 од Правилата на Судот - „Правилата“). На 13 ноември 2008 година, Судскиот совет на тој оддел одлучил да испрати известување за жалбата бр. 40660/08 до германската влада („Владата“). Врз основа на член 29 § 3 од Конвенцијата, како што гласел во тој релевантен период, тој исто така одлучил дека допустливоста и мериторноста на случајот треба да се разгледаат заедно. На 8 јануари 2009 година, претседателот на Петтиот оддел одлучил да испрати известување за жалбата бр. 60641/08 до германската влада. Врз основа на член 29 § 3 од Конвенцијата, како што гласел во тој релевантен период, тој исто така одлучил дека допустливоста и мериторноста на случајот треба да се разгледаат заедно. На 24 ноември 2009 година, Судскиот совет на Петтиот оддел одлучил да ги спои двете жалби.

На 30 март 2010 година Судскиот совет, составен од следниве судии: Пир Лорензен, *претседател*, Ренат Јегер, Карел Јунгвирт, Раит Маруст (Rait Maruste), Марк Вилицер, Мирјана Лазарова Трајковска и Здравка Калајџиева и исто така, Клаудија Вестердик (Claudia Westerdiek), *записничар на одделот*, по донесување на одлука да се спојат овие жалби со жалбата *Аксел Шпрингер (Axel Springer) АГ против Германија* (бр. 39954/08), исто така доставена од него на 13 ноември 2008 година и во врска со забрана во однос на компанијата на жалителот за објавување на два извештаи за апсењето и кривичната пресуда на телевизиски актер, ја пренесол надлежноста на Големиот судски совет, со тоа што никоја од странките не се противела на пренесувањето (член 30 од Конвенцијата и Правило 72).

4. Составот на Големиот судски совет бил утврден во согласност со одредби на поранешниот член 27 §§ 2 и 3 од Конвенцијата (сега член 26 §§ 4 и 5) и Правило 24 од Правилата на Судот). На 3 ноември 2011 година заврши мандатот на Жан-Пол Коста како претседател на Судот. Николас Браца го наследил на тоа место и го презел претседателството на Големиот совет во овој случај (Правило 9 § 2). Г. Коста продолжил да ја врши функцијата по истекот на неговиот мандат, во согласност со член 23 § 3 од Конвенцијата и Правило 24 § 4. На завршните разгледувања, Лех Гарлички и Нона Тоцорија, судии-заменици, ги заменуваат судиите Раит Маруст и Христос Росакис (Christos Rozakis), коишто не можеле да учествуваат во понатамошното разгледување на случајот (Правило 24 § 3).

5. Претседателот на Големиот судски совет одлучил да продолжи да го применува член 29 § 3 од Конвенцијата пред Големиот совет со цел да се направи заедничко испитување на допустливоста и мериторноста на жалбите. Тој, исто така, одлучил дека постапките за овие случаи треба да се спроведат истовремено со оние за случајот *Аксел Шпрингер АГ против Германија* (Правило 42 § 2).

6. Жалителите и Владата доставиле писмени забелешки во однос на допустливоста и мериторноста на случајот. Странките писмено одговориле на нивните забелешки.

7. Покрај тоа, коментари од трети страни биле добиени од страна на Здружението на германски издавачи на списанија (*Verband Deutscher Zeitungsverleger*), од издавачката компанија која објавила една од засегнатите фотографии, Ehrlich & Sohn GmbH & Co. KG, од Здружението на адвокати на медиуми, од Иницијативата за медиумска правна заштита, од Меѓународниот институт за печат и од Светското здружение на издавачи, коишто имаат дозвола од претседателот да интервенираат во писмената постапка (член 36 § 2 од Конвенцијата и Правило 44 § 2). На странките им било дадена можност да одговорат на овие коментари Правило 44 § 5).

8. Откако биле информирани на 17 ноември 2008 година за нивното право да поднесат писмени забелешки, Владата на Монако укажала на Судот дека таа нема намера да учествува во постапките. По информирањето за тоа право, повторно на 31 март 2010 година, по одлуката на Советот за пренесување на надлежноста на Големиот судски совет, Владата на Монако не изразила намера да учествува во постапките.

9. Јавна расправа се одржала во Зградата за човекови права во Стразбур на 13 октомври 2010 година (Правило 59 § 3).

Пред Судот се појавиле:

(а) за Владата

г-ѓа А. Витлинг-Вогел (WITTLING-VOGEL), Сојузно министерство за
ПРАВДА, застапник,

г. К. Валтер (C. WALTER), професор по Јавно право, *правен советник*,

г-ѓа А. фон Унгерн-Стернберг (VON UNGERN-STERNBERG), асистент,

г. Р. Сомерлат (R. SOMMERLATTE), Сојузна канцеларија за култура,

г. А. Матч (A. MAATSCH), судија во Регионалниот суд на Хамбург, *советници*;

(б) за жалителите

г. М. Принц (M. PRINZ), член на Здружението на адвокати на Хамбург,

г. М. Лер (M. LERH), член на Здружението на адвокати на Хамбург, *правни
застапници*,

г-ѓа С. Лингенс (S. LINGENS), адвокат, *советник*.

Судот ги слушна обраќањата на г. Валтер и г. Принц.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИТЕ НА СЛУЧАЈОТ

10. Жалителите, постарата ќерка на покојниот принц Рение (Rainier) III и нејзиниот сопруг, се родени во 1957 година и 1954 година соодветно и двајцата живеат во Монако.

A. Историјат на случајот

11. Од почетокот на 1990-ите години првиот жалител се обидува – често преку судовите – да го спречи објавувањето на фотографии во врска со нејзиниот приватен живот во печатот.

12. Две серии на фотографии објавени во 1993 година и 1997 година во три германски списанија кои го покажуваат првиот жалител со актерот Винсен Линдон (Vincent Lindon) или нејзиниот сопруг, биле предмет на три серии на постапки во германските судови, а особено, коишто довеле до пресуди на Сојузниот суд на правдата од 19 декември 1995 година и Сојузниот уставен суд од 15 декември 1999 година за отфрлање на тврдењата на првиот жалител.

13. Тие постапки биле предмет на пресудата *Фон Хановер против Германија* од 24 јуни 2004 година (бр. 59320/00, ЕСЧП 2004-VI), каде што Судот сметал дека судските одлуки го повредиле правото на жалителот на почитување на нејзиниот приватен живот, право гарантирано со член 8 од Конвенцијата.

14. Во врска со расудувањето на домашните судови, Судот ги донел следниве заклучоци особено:

„72. Судот утврди дека тешко може да се согласи со толкувањето на домашните судови на дел „72(23) од Законот (домен: Уметност) за авторски права, којшто се состои од опишување на личност како што е личност од современото општество „*пар екселанс*“. Бидејќи таа дефиниција му овозможува на лицето многу ограничена заштита на нивниот приватен живот или на правото на контрола на користењето на нивната слика, тоа би можело да биде соодветно за политичари кои вршат официјални функции. Сепак, тоа не може да биде оправдано за „приватен“ поединец, како што е жалителот, каде што интересот на општата јавност и печатот се базира исклучиво на нејзината припадност на владејачко семејство, со оглед на тоа што таа самата не врши никакви официјални функции.

Во секој случај Судот смета дека, во овие услови, Законот треба да се толкува ограничено за да се гарантира дека државата е во согласност со својата позитивна обврска според Конвенцијата да го штити приватниот живот и правото на контрола на употребата на имиџот на дадена личност

73. И на крај, разликата направена помеѓу личности од современото општество „*пар екселанс*“ и „релативно“ јавни личности мора да биде јасна и очигледна со цел, во држава во која владее правото, поединецот да има прецизни индикации за тоа како тој или таа да се однесува. Над сè, тие треба да знаат кога и каде тие се наоѓаат во заштитена сфера или, напротив, во сфера во која тие мора да очекуваат мешање од други, особено од таблоидниот печат.

74. Затоа, Судот смета дека критериумите врз кои домашните судови ги засновале своите одлуки не биле доволни за да ефективно се заштити приватниот живот на жалителот. Како личност од современото општество „*пар екселанс*“ таа не може – во име на слободата на печатот и јавниот интерес – да се потпре на заштита на нејзиниот приватен живот, освен ако не е на некое изолирано место надвор од очите на јавноста и згора на сè, да успее да го докаже тоа (што може да биде тешко). Каде што тоа не е случај, таа треба да прифати дека таа може да биде фотографирана во речиси секое време, систематски, и дека фотографиите потоа се многу распространети дури и ако, како што беше случајот овде, фотографиите и придружните статии се однесуваат исклучиво на детали од нејзиниот приватен живот.

75. Според мислењето на Судот, критериумот на просторна изолација, иако соодветен во теорија, во реалност е многу нејасен и тежок за засегнатото лице да го определи однапред. Во овој случај, само класифицирањето на жалителот како личност од современото општество „*par excellence*“ не е доволно да се оправда таков упад во нејзиниот приватен живот.“

Б. Предметните фотографии

15. Потпирајќи се на пресудата на Судот од првиот случај на жалителот, жалителите потоа започнале неколку серии на постапки во граѓанските судови барајќи забрана за какво било понатамошно објавување на фотографии кои се појавиле во германските списанија.

1. Фотографиите објавени во списанието Frau im Spiegel

16. Првите три фотографии биле објавени од страна на издавачката компанија Ehrlich & Sohn GmbH & Co. KG во списанието Фрау им Шпигел (*Frau im Spiegel*).

(а) Првата фотографија

17. Првата фотографија, којашто се појавила во издание бр. 9/02 од 20 февруари 2002 година, ги покажува жалителите како се шетаат за време на нивниот скијачки одмор во Св. Мориц (St. Moritz). Таа била придружена со статија со наслов: „Принцот Рение – не е сам дома“ (“*Fürst Rainier – Nicht allein zu Haus*”). Статијата гласи:

„Првите пупки на магнолија цутат во кругот на Палатата во Монако – но принцот Рение (78) изгледа нема интерес во будуњето на пролетта. Тој се шета надвор со неговата ќерка Стефани (Stéphanie). Таа го придружува, бидејќи има потешкотии при одењето. Него му студи и покрај сонцето. Стариот господин е уморен. Жителите на Монако го виделе нивниот принц последен пат пред три недели на циркуски фестивал. Тој бил жив и весел, одејќи со неговата ќерка која се смеела. Но, од тогаш тој не ја напуштил палатата. Дури ни за прославата на Св. Дивоут (Saint Devote) што се одржа во чест на националниот светец заштитник. Земјата е загрижена, а исто и децата на Рение. Принцот Алберт (Albert) (кој е моментално учествува на Олимписките игри во Солт Лејк Сити (Salt Lake City), принцезата Каролина (која е на одмор во Св. Мориц со принцот Ернст Август фон Хановер) и принцезата Стефани се менуваат наизменично за да се грижат за својот татко. Тој не смее да биде оставен сам дома, кога не му е добро. Не, без љубовта на своите деца.“

На истата страница биле прикажани и фотографија од принцот Рение со неговата ќерка принцезата Стефани и фотографија од принцот Алберт од Монако, сликан за време на Олимписките игри.

(б) Втората фотографија

18. Втората фотографија, којашто се појавила во издание бр. 9/03 од 20 февруари 2003 година, ги покажува жалителите како се шетаат во Св. Мориц. Насловот гласи: „Ернст Август фон Хановер и неговата жена, принцезата Каролина од Монако, уживаат во сонцето и снегот во Св. Мориц.“ Мала фотографија со принцот Алберт и две фотографии со членови од едно европско кралско семејство се појавиле на истата страница. Статијата која ги придружува

фотографиите го носи насловот „Кралска забава во снегот“, е за тоа колку се среќни лицата од фотографијата, што можеле да се сретнат во Св. Мориц.

в) Третата фотографија

19. Третата слика, којашто се појавила во издание бр. 12/04 од 11 март 2004 година, ги покажува жалителите во скијачки лифт во Цирс ам Арлберг (Zürs am Arlberg) за време на нивниот скијачки одмор. На истата страница, има мала фотографија со принцот Рение, првиот жалител и принцот Алберт, сликана за време на националниот празник на 19 ноември, којашто го носи насловот „Последното појавување на принцезата“. Друга фотографија, којашто фаќа половина страница, го покажува првиот жалител на Балот на розите.

Трите фотографии илустрираат статија која го носи насловот „Принцезата Каролина“. Целиот Монако ја чека“, каде што пасусите релевантни за овој случај гласат:

„Билетите за Балот на розите, којшто ќе се одржи на 20 март во Монако, во продажба се веќе неколку недели. И, гостите ќе дојдат само за неа: принцезата Каролина фон Хановер (47). Таа не присуствувала на никакви официјални ангажмани од националниот празник ... Таа не беше на циркускиот фестивал или на прославата на Св. Дивоут што се одржа во чест на светецот заштитник на Монако. По традиција, најстарата ќерка на принцот Рение (80) го отвора годишниот бал. Таа ја наследи оваа улога од нејзината мајка, којашто почина во несреќен случај, и овој бал ѝ е омилен на Каролина... Принцот, којшто е сериозно болен, тукушто излезе од болница по операција на срце и сè уште не е заздравен за да присуствува на балот. Поздравниот говор кој се прави во чест на гостите ќе се пренесува преку телевизиските камери и ќе се проектира на голем екран. Принцезата Каролина и нејзиниот сопруг Ернст Август фон Хановер ќе го отворат Балот на розите со валцер.

Тие ја прославија својата петта годишнина од свадбата заедно во јануари. Имаше и друг повод за прославување во семејството на фон Хановер: принцот наполни 50 години на 26 февруари. Тој го прослави својот роденден со Каролина и неколку пријатели во популарното одморалиште на Св. Мориц, блескајќи во бело на снегот. Двојката всушност го поминува нивниот одмор во Цирс ам Арлберг, но за роденденската забава тие дојдоа во хотелот Палас во Св. Мориц на неколку дена.“

2. *Фотографијата објавена во списанието* Фрау Актуел (Frau Aktuell)

20. Издавачката компанија WZV Westdeutsche Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG ја објави во издание бр. 9/02 од 20 февруари 2002 година на списанието Фрау Актуел истата фотографија (или речиси идентична) како таа која се појавила истиот ден во списанието Фрау Актуел бр. 9/02 (види став 17 погоре). Статијата која ја придружува фотографијата го носи насловот: „Тоа е вистинска љубов. Принцезата Стефани. Таа е единствената којашто се грижи за болниот принц.“ Релевантните пасуси од статијата гласат:

Нејзиниот љубовен живот може да стане монотон. Едно е сигурно: кога е во прашање нејзиниот татко, принцезата Стефани знае кој ѝ е слаба точка. Додека остатокот од семејството патува низ целиот свет, таа се грижи за принцот Рение (78), којшто е сериозно болен. Таа е единствената којашто се грижи за болниот монарх. Сестрата на Стефани, Каролина (45), е на неколкудневен одмор со нејзиниот сопруг Ернст Август (48) и нејзината ќерка Александра (2) во популарното скијачко одморалиште на Св. Мориц во Швајцарија. Што се однесува до принцот Алберт, тој е на Олимписките игри во Солт Лејк Сити, каде што учествува во трката во боб четворосед. ‘За петти и последен пат’, рече тој.

Од време на време ќе го снима на неколку дена. Се верува дека принцот од Монако се гледа со неговата лубов, Алиша Ворлик (Alicia Warlick) (24), американска скокачка со стап за којашто се збори дека ќе стане негова идна жена. На принцот [Рение], којшто мрази да остане сам сега, му е мило што ја гледа неговата помлада ќерка. Стефани му посвети многу време на принцот. Таа се шеташе со него и тие меѓусебе имаат голема доверба. 'Рение уживал во друштвото на неговата помлада ќерка. Кога таа е покрај него, тој навистина живнува. Во тие моменти тој заборава дека е стар и болен', велат жителите на Монако. 'Стефани треба да доаѓа почесто'."

На истата страница ја има фотографијата со принцезата Стефани со нејзиниот татко, којашто се појавила истиот ден во списанието *Фрау им Шпигел* бр. 9/02 (види став 17 погоре), каде што лицето и е дадено во прв план и две други фотографии, едната со принцот Алберт сам и другата со принцот со Алиша Ворлик.

В. Предметните постапки

1. Постапките започнати од страна на првиот жалител

(а) Првиот пакет постапки

(i) Пресуда на Регионалниот суд од 29 април 2005 година

21. На неопределен датум во 2004 година, првиот жалител барал забрана од Регионалниот суд во Хамбург за какво било понатамошно објавување на трите фотографии од страна на издавачката компанија Ehrlich & Sohn.

22. Во пресуда од 29 април 2005 година, Регионалниот суд дал забрана врз основа на тоа дека првиот жалител не се согласил за објавување на фотографиите, што е предуслов согласно оддел 22 од Законот (домен: Уметност) за авторски права (во понатамошниот текст „Законот за авторски права“ – види став 70 подолу). Меѓутоа, судот посочил дека дури и ако согласноста се смета за непотребна во случајот со првата фотографија врз основа на тоа дека се работи за слика од современото општество (*Bildnis aus dem Bereich der Zeitgeschichte*) во рамки на значењето на 23(1)(1) од истиот закон, објавувањето на фотографијата не било оправдано. Согласно пододелот 2 од таа одредба, објавувањето на таква слика би било законско, ако тоа не го меша легитимниот интерес на фотографираното лице. Според судот, прашањето за тоа дали постоел легитимен интерес мора да се утврди преку балансирање на интересите на фотографираното лице во однос на интересот за информирање на јавноста.

23. Регионалниот суд утврдил дека во овој случај преовладало правото на првиот жалител на заштита на нејзините лични права. При донесувањето на овој заклучок, Регионалниот суд најмногу се повикал на пресудата на Судот за случајот *Фон Хановер*. Тој утврдил дека односот на првиот жалител со нејзиниот татко, без оглед на тоа што тој бил болен, не придонел за дебата од општ интерес за општеството, особено поради тоа што првиот жалител бил поврзан со принцот на држава со мало значење во меѓународната политика само преку семејна врска и не вршел никаква официјална функција.

24. Регионалниот суд посочил дека иако тоа расудување не било целосно во согласност со принципите утврдени од страна на Сојузниот уставен суд, коишто не признаваат легитимен интерес, освен ако фотографираното лице не се оддалечило на некое изолирано место далеку од очите на јавноста, истото не може да се ограничи на тој преседан, до степен до кој не би можело да се земе предвид судската практика по предметот.

(ii) Пресуда на Апелациониот суд од 31 јануари 2006 година

25. Издавачката компанија поднела жалба против таа пресуда.

26. Во пресуда од 31 јануари 2006 година, Апелациониот суд во Хамбург ја поништи пресудата врз основа на тоа дека правото на жалителот согласно член 8 од Конвенцијата мора да даде предност на фундаменталните права на печатот. Тој утврдил дека иако статиите биле претежно со забавен карактер, објавувањето на фотографиите сепак било законско во однос на пресудата на Сојузниот уставен суд од 15 декември 1999 година, чиешто главно правно расудување (*tragende Erwägungen*) било обврзувачко за Апелациониот суд. Тој истакнал дека јавните личности треба секако да бидат заштитени од ризикот да бидат фотографирани во секое време и секаде и да ги гледаат фотографиите последователно објавени. Меѓутоа, според мислењето на Апелациониот суд, легитимниот интерес на таквите личности, во рамки на значењето на оддел 23(2) од Законот за авторски права, не треба да резултира со забрана на какво било известување за добро познати луѓе надвор од нивните официјални појавувања. Во секој случај, правото на почитување на приватниот живот не бара забрана за објавување на фотографиии снимани на јавни места кои се достапни за сите и каде што засегнатата индивидуа била меѓу многу други луѓе.

(iii) Пресуда на Сојузниот суд на правдата од 6 март 2007 година

27. Првиот жалител поднел тужба за точки од законот против таа пресуда.

28. Во пресуда од 6 март 2007 година (бр. VI ЗР 51/06), Сојузниот суд на правдата ја одбил нејзината жалба во однос на првата фотографија. Во однос на втората и третата фотографија, тој ја прифатил нејзината жалба, ја поништил пресудата на Апелациониот суд и ја вратил забраната воведена од страна на Регионалниот суд.

29. Сојузниот суд на правдата утврдил дека мислењето на Апелациониот суд не соодветствува на концептот на зголемена заштита (*abgestuftes Schutzkonzept*), којшто се развил во судската практика врз основа на одделите 22 и 23 од Законот за авторски права и којшто бил разјаснет во голем број на неодамнешни одлуки донесени по пресудата *Фон Хановер* и како одговор на сомнежите за принципот кој Судот го изразил во таа пресуда. Според тој нов концепт на заштита, оддел 23(1) од Законот за авторски права, којшто предвидува исклучок од тоа правило според кое фотографија не може да биде објавена без претходна согласност од засегнатото лице, земајќи го предвид информирањето на јавноста и слободата на печатот. Според тоа, при оценувањето на тоа дали оспореното објавување прикажува аспект од современото општество, во рамки на значењето на оддел 23(1)(1) од Законот за авторски права, треба да се изврши балансирана

примена на правата согласно членовите 1 § 1 и 2 § 1 од Основниот закон и член 8 од Конвенцијата од една страна и оние согласно член 5 § 1, втора реченица, од Основниот закон и член 10 од Конвенцијата од друга страна.

30. Сојузниот суд на правдата додал дека критиката на Судот во однос на изразот „личност од современото општество *par excellence*“ крајно го ставило под прашање определувањето на условите според кои медиумите можат да известуваат за добро познати луѓе како што се овие. Тој смета дека, без оглед на тоа дали на првиот жалител треба да се гледа како на личност од современото општество *par excellence*, таа, во секој случај, била добро познато лице кое особено го привлекувало јавното внимание. Според мислењето на судот, тој факт, во комбинација со фактот дека таа не била на изолирано место надвор од очите на јавноста кога фотографиите биле снимани, сепак не бил доволен за да истото лице се одрече од заштитата на нејзината приватна сфера. Тој заклучок не само што бил соодветен во смисла на одлуката на Судот, туку исто така рефлектирал и правилно сфаќање на концептот на заштита развиен на тој начин.

31. Според тоа, Сојузниот суд на правдата утврдил дека објавувањето на слики на лица кои – врз основа на нивната важност во современото општество – требало теоретски, според оддел 23(1)(1) од Законот за авторски права, да го толерираат објавувањето на нивни фотографии сепак било незаконско, ако легитимните интереси на засегнатото лице биле повредени (оддел 23(2)). Не можело да има исклучок за обврската да се добие согласност од предметното лице, освен ако предметното известување не се однесувало на важен настан од современото општество. Изразот „современо општество“ – а и впрочем терминот „информациска вредност“ – треба да се толкуваат во поширока смисла и според тоа дали имало јавен интерес. Тој опфаќал какво било прашање од општ интерес за општеството и опфаќал известувања од забавен карактер, коишто би можеле исто така да играат улога во формирањето на мислења, па дури и да ги стимулираат или да влијаат на истите повеќе од чисто фактичките информации.

32. Иако слободата на печатот и забраната за цензура наложувал печатот да може самиот да одлучува за тоа што има намера да известува и што има намера да објавува, печатот не бил ослободен од должноста да го процени својот интерес во објавувањето на информациите во однос на заштитата на приватноста на засегнатото лице. Поголема информациска вредност за општата јавност требало да даде поголемо право на заштита. Спротивно на тоа, кога интересот за информирањето на јавноста се намалувал, важноста за заштитата на засегнатото лице носело соодветно поголема тежина. Интересот на читателот да се забавува обично носел помалку тежина од оној на заштитата на приватноста, во чијшто случај интересот на читателот не е заслужен за заштитата.

33. Сојузниот суд на правда посочил дека, според тоа, дури и кога биле засегнати лица кои досега се сметале како личности од современото општество, требало да се земе предвид прашањето за тоа дали известувањето придонело за фактичка дебата (*mit Sachgehalt*) и дали содржината излегла од рамките на

самата намера да се задоволи јавната љубопитност. При тоа определување, не постоела пречка за тоа колку засегнатото лице било познато на јавноста.

34. Сојузниот суд на правдата истакнал дека тој начин на балансирање на различните интереси во дел одговарал на барањата на Судот во врска со ефикасната заштита на приватната сфера и барањата на слободата на печатот и дека тој не се судирал со обврзувачката сила на пресудата на Сојузниот уставен суд од 15 декември 1999 година. Несомнено, тој суд ја ограничил заштитата овозможена на приватната сфера во однос на објавувањето на несакани фотографии за случаи од просторна изолација. Тоа, сепак, не ги спречува судовите – при балансирање на различните интереси – да ја имаат повеќе предвид вредноста на информациите за јавноста. Освен тоа, Сојузниот уставен суд [неодамна] ја потврдил балансираната примена извршена од страна на Сојузниот суд на правдата според тие критериуми во пресуда во врска со вториот жалител (одлука од 13 јуни 2006 година, бр. БпР 565/06).

35. Сојузниот суд на правдата утврдил дека како одлучувачки критериум за балансираната примена била информациската вредност на засегнатата фотографија и тоа што била објавена во контекст на пишана статија, каде што содржината на текстот кој ја придружува фотографијата не можела да се игнорира.

36. Применувајќи ги критериумите на тој начин утврдени за случајот поднесен до него, Сојузниот суд на правдата, почнувајќи со втората и третата фотографија, забележал дека втората фотографија ги покажувал жалителите на прометна улица во Св. Мориц за време на нивниот скијачки одмор. Иако печатот би можел, во принцип, да донесе своја одлука во врска со содржината на своите објавувања и дека жалителите навистина биле на јавно место меѓу други луѓе, ниту статијата, ниту пак фотографијата се поврзани со настан од општ интерес или современото општество. Одморите на познатите спаѓаат во рамки на основната област (*Kernbereich*) од неговиот или нејзината приватна сфера. Објавувањето на статијата и фотографијата било само за забавни цели и не било на никаков начин релевантно за предмети од јавен интерес, и истото би можело да се направи само со согласност од првиот жалител.

37. Сојузниот суд на правдата забележал дека третата фотографија ги покажувал жалителите во скијачки лифт во Цирс за време на нивниот скијачки одмор. Иако Балот на розите кој се одржал набргу во Монако и кој бил предмет на статија која го придружува фотографијата, би можело да се гледа како настан од современото општество, како предмет на јавен интерес за општеството, не постоело врска меѓу фотографијата и тој настан. Целта на фотографијата била да го дополни делот на статијата во врска со роденденската забава на вториот жалител во Св. Мориц и скијачкиот одмор на жалителите во Цирс. На тој начин, информациите се насочиле исклучиво кон приватниот живот на првиот жалител и служеле само за забавни цели. Според тоа, ниту третата фотографија не би можела да биде објавена без согласност од првиот жалител.

38. Во врска со првата фотографија, Сојузниот суд на правдата забележал дека иако таа не содржела информации кои имаат каква било врска со настан од

современото општество или придонесуваат за дебата од општ интерес, истото не важело и за придружниот текст. Несомнено, делот во врска со скијачкиот одмор на првиот жалител не се однесувал на настан од современото општество или општ интерес, дури и да се толкуваат овие термини во поширока смисла. Меѓутоа, во однос на здравјето на принцот, Сојузниот суд на правдата утврдил како што следува:

„Информациите, исто така, се однесуваат на лошото здравје на владејачкиот принц од Монако. На тој начин, неговото лошо здравје бил настан од современото општество за којшто печатот имал право да известува. Новинарскиот квалитет и концепцијата на статијата не се одлучувачки, бидејќи принципот на слободата на печатот не ја дозволува применливоста на фундаменталното право да зависи од медиумската покриеност или како статијата е подготвена. Ова, исто така, важи и за коментарите во статијата за однесувањето на членовите на семејството за време на болеста на принцот и згора на тоа, жалителот не се пожалил во врска со статијата во тој поглед. Засегната фотографија ги поткрепува и илустрира информациите кои се пренесуваат.“

39. Сојузниот суд на правдата заклучил дека, во тие околности и имајќи го предвид контекстот на известувањето како целина, првиот жалител немал легитимен интерес за да би можел да се спротивстави на објавувањето на фотографијата на жалителите надвор на улица. Немало ништо особено во врска со фотографијата сама по себе што би претставувало повреда (*eigenständiger Verletzungseffekt*) и на тој начин оправдан е друг заклучок; ниту пак нешто друго за да сугерира дека фотографијата била сликана скришно или со користење на тајни технички уреди што би го правело тоа објавување незаконско.

(iv) Пресуда на Сојузниот уставен суд од 26 февруари 2008 година

40. Во пресуда од 26 февруари 2008 година, Првата дивизија (*Сенат*) на Сојузниот уставен суд ги одбил уставните жалби поднесени од страна на првиот жалител (бр. 1 БпР 1626/07) и од страна на издавачката компанија Ehrlich & Sohn GmbH & Co. KG (бр. 1 БпР 1602/07) во однос на пресудата на Сојузниот суд на правдата (бр. VI ЗР 51/06).

Во истата пресуда, тој ја прифатила уставната жалба (бр. 1 БпР 1606/07) поднесена од страна на издавачката компанија Klambt-Verlag GmbH & Co. за забрана воведена од страна на Сојузниот суд на правдата (пресуда од 6 март 2007 година, бр. VI ЗР 52/06), за какво било понатамошно објавување на фотографии кои се појавиле во списанието *7 Tage* покажувајќи ги жалителите на одмор на неопределена локација и со придружно писмено и фотографско известување за можноста за изнајмување на вила за одмор во сопственост на семејството Фон Хановер во Кенија. Тие постапки се предмет на посебни жалби од страна на жалителот до Судот (бр. 8772/10).

41. Сојузниот уставен суд забележал, првенствено, дека судските одлуки претставувале мешање на правото на првиот жалител за заштита на нејзините лични права гарантирано со членовите 1 § 1 и 2 § 1 од Основниот закон. Сепак, постоеле ограничувања на заштитата овозможена на тоа право и на слободата на печатот. Слободата на печатот било предмет на ограничувањата утврдени во оддел 22(1) од Законот за авторски права и член 8 од Конвенцијата, додека одредбите од Законот за авторски права и член 10 од Конвенцијата го

ограничиле правото на заштита на правата на личноста. Во германскиот правен поредок, Конвенцијата го имала статусот на обичен сојузен закон. На ниво на уставно право, правата и слободите гарантирани со Конвенцијата и судската практика на Судот служеле како водичи за толкување при определувањето на содржината и опсегот на фундаменталното право.

42. Сојузниот уставен суд ја потврдил судската практика на Судот во врска со членовите 8 и 10 од Конвенцијата и својата судска практика за различните фундаментални права во дел повикувајќи се начелата утврдени во својата пресуда од 15 декември 1999 година (*Фон Хановер*, наведена погоре, § 25). Тој додал дека иако сликата сама по себе не придонела во формирањето на јавното мислење, нејзината информациска вредност треба да се оцени во контекст на придружната статија. Меѓутоа, ако таа статија била само изговор за објавување на фотографија на добро познато лице, не бил направен придонес во формирањето на јавното мислење и затоа немало основа за прифаќање интересот за објавување да преовладува во однос на заштитата на правата на личноста.

43. Сојузниот уставен суд понатаму продолжил дека, со цел да се определи тежината која треба да додаде на заштитата на правата на личноста, требало да се имаат предвид не само околностите во кои фотографијата била снимана, на пр. дали била снимана скришно или како резултат на постојано прогонување од страна на фотографи, туку исто така и ситуацијата во која засегнатото лице било фотографирано и како тој или таа биле прикажани. На тој начин, правото на заштита на правата на личноста носело повеќе тежина, каде што фотографијата покажувала детали од приватниот живот на лицето коишто обично не биле предмет на јавна расправа. Истото важело и за тоа кога засегнатото лице би можело легитимно да очекува, имајќи ги предвид околностите, дека никаква фотографија не би се објавила, бидејќи тој или таа бил на приватно место (*räumliche Privatheit*), како што е на пример, посебно заштитена локација. Правото на заштита на правата на личноста би можело, исто така, да преовладува во однос на интересот за објавување во случаи различни од оние на просторната изолација, особено кога засегнатото лице било претставено како ужива во момент на релаксација или отпуштање, ослободен од стегите на професионалниот или секојдневниот живот.

44. Сојузниот уставен суд посочил дека во тој правец треба да се додаде важноста на распределбата на процедурални обврски во врска со презентацијата на фактите и товарот на докажување. Требало да се гарантира дека ниту печатот, ниту пак лицето кое било фотографирано било спречено од давање како доказ на околности релевантни за балансирањето на конкурентните интереси. Кога печатот имал намера да објави фотографија без согласност од засегнатото лице, од него би можело да се бара да ги потврди околностите во кои фотографијата била снимана со цел да им се овозможи на судовите да го испитуваат прашањето дали на објавувањето на фотографијата би можело да има спротивставување на основа на легитимните очекувања на фотографираното лице.

45. Сојузниот уставен суд забележал дека задача на граѓанските судови е да ги применуваат и толкуваат одредбите од граѓанското право во однос на фундаменталните права кои се засегнати, притоа имајќи ја предвид Конвенцијата. Тој додал дека неговата сопствена улога била ограничена да испитува дали пониските судови обрнале доволно внимание на влијанието на фундаменталните права при толкување и применување на законот и при балансирање на конкурентските права. Тоа, исто така, било и опсегот на надзорот на Уставниот суд во врска со прашањето дали судовите ја исполниле нивната обврска да ја вклучат релевантната судска практика на Судот во националниот правен поредок (*Teilrechtsordnung*). Фактот дека балансираната примена на судот на различните права во мултиполарни спорови – т.е. спорови кои ги вклучуваат интересите на неколку различни луѓе – и во сложени спорови кои, исто така, би можеле да резултираат со различен исход не бил доволна причина да се бара од Сојузниот уставен суд да коригира судска одлука. Меѓутоа, би имало повреда на Уставот, доколку заштитниот опсег (*Schutzbereich*) или степенот на фундаменталното право биле погрешно утврдени и балансираната примена имала соодветни недостатоци или ако барањата согласно уставниот закон или Конвенцијата не биле соодветно земени предвид.

46. Применувајќи ги тие начела за случајот поднесен до него, Сојузниот уставен суд забележал дека Сојузниот суд на правдата и критериумите кои истиот ги утврдил биле уставно непротивречни. Судот особено смета дека ништо, во однос на уставното право, не го спречило Сојузниот суд на правдата да ја напушти својата утврдена судска практика во дадената област и развивање на нов концепт на заштита. Фактот што тој досега не го довел до прашање, во својата главна пресуда од 15 декември 1999 година, поранешниот концепт на заштита утврден од страна на Сојузниот суд на правдата само значел дека истиот бил во согласност со критериумите на уставното право. Истото не значи, со проширување, дека различен концепт не би можел да ги исполни тие критериуми. Сојузниот суд на правдата не бил спречен, особено, да се ослободи од правниот концепт на „личност од современото општество“ и наместо тоа, да ги балансира конкурентните интереси при испитувањето на прашањето дали фотографијата претставувала аспект од современото општество и би можела соодветно на тоа да се објави без согласноста на засегнатото лице (освен ако тоа не го нарушувало легитимниот интерес на засегнатото лице).

47. Применувајќи ги критериумите на тој начин утврдени за предметните фотографии, почнувајќи со вторите и третите за кои била воведена забрана од страна на судовите и потоа оспорена од страна на издавачката компанија Ehrlich & Sohn (види став 40 погоре), Сојузниот уставен суд забележал дека Сојузниот суд на правдата го земал предвид фактот дека втората фотографија го покажувала жалителот на јавно место кое не било ниту изолирано, ниту пак надвор од погледот на јавноста. Тој додал одлучувачка тежина, сепак, на фактот дека засегнатата статија се однесувала само на скијачкиот одмор на жалителот, што претставува ситуација која спаѓа во рамки на основната област на приватниот живот и во врска со потребата на жалителот за мир и тишина и, последователниот недостиг на јавен интерес освен за задоволување на јавната љубопитност. Спротивно на поднесоците на издавачката компанија, интересот

на читателот за модерниот скијашки костум не прераснал во јавен интерес. Покрај тоа, тој аспект не бил спомнат никаде во статијата.

48. Според мислењето на Сојузниот уставен суд, истиот заклучок требало да се изведе во поглед на третата фотографија чие објавување биле оспорено од страна на првиот жалител. Освен за задоволување на јавната љубопитност немало јавен интерес за информациите кои биле содржани во статијата за двајцата, каде се коментирало за патувањето на првиот жалител и нејзиниот сопруг во Св. Мориц за да го прослават роденденот на нејзиниот сопруг или фотографијата која ги покажувала двајцата во скијачки лифт. Иако статијата го спомнувала исто така и Балот на розите – настан на кој, според Сојузниот суд на правдата, би можело да се гледа како на аспект од современото општество – не било направено никакво поврзување меѓу настанот и фотографијата.

49. Во поглед на првата фотографија, Сојузниот уставен суд утврдил дека Сојузниот суд на правдата имал валидна основа за да мисли дека лошото здравје на владејачкиот принц од Монако било прашање од јавен интерес и дека печатот според тоа имал право да известува за начинот на кој децата на принцот ги усогласувале нивните обврски за семејна солидарност со легитимните потреби за нивниот приватен живот, меѓу која била желбата да се оди на одмор. Заклучокот донесен од страна на Сојузниот суд на правдата, според кој фотографијата која била објавена имала доволно блиска врска со настанот опишан во статијата, бил уставно непротивречен.

50. Сојузниот уставен суд истакнал дека Сојузниот суд на правдата посочил дека заштитата на правата на личноста би можела да преовладува во случаи каде што засегнатата фотографија била сликана во услови кои биле особено неповолни за засегнатото лице, на пр. каде што била сликана скришно или по постојано вознемирување од страна на фотографи. Меѓутоа, издавачката компанија дала детали во врска со тоа како била сликана фотографијата и првиот жалител не поднел тужба до пониските граѓански судови или Сојузниот суд на правдата дека тие детали не биле доволни. Особено, таа не изјавила дека фотографијата била сликана во услови кои биле неповолни за неа.

51. Сојузниот уставен суд, исто така, го отфрлил обвинувањето на првиот жалител дека Сојузниот суд на правдата ја занемарил или не ја земал доволно предвид судската практика на Судот. Истакнувајќи дека жалба од таков вид може да се поднесе во уставни постапки, ако таа била врз основа на фундаментално право гарантирано со Основниот закон, Судот забележал дека Сојузниот суд на правдата ги земал предвид пресудите донесени во случаите *Фон Хановер*, наведена погоре, и *Кархувара (Karhuvaara)* и *Илталеми (Iltalehti)* (бр. 53678/00, ЕСЧП 2004-X) и ја почитувал својата обврска за да ги задоволи критериумите утврдени со Конвенцијата. Сојузниот уставен суд извршил анализа на релевантната судска практика на Судот и забележал дека одлучувачкиот критериум на Судот при балансирање на конкурентските права бил прашањето дали известувањето во целост (стативија и фотографија) придонело за слободно формирање на јавно мислење. Понатаму, требало да се прави разлика меѓу политичките личности, јавните личности и обичните индивидуи. Додека обичните луѓе уживале најголема заштита од трите групи,

политичките личности би можеле да очекуваат само мал степен на заштита од медиумските извештаи во врска со нив.

52. Според судската практика на Судот (*Гургениџ (Gurgenidze) против Грузија*, бр. 71678/01, § 57, 17 октомври 2006 година и *Шујака (Sciacca) против Италија*, бр. 50774/99, § 27, ЕСЧП 2005-I), првиот жалител бил јавна личност, којашто му овозможила на печатот – каде што имало интерес за информирање на јавноста – да објавува фотографии, дури со лицето кое прави секојдневни работи во јавност. Објавувањето од таков вид, којшто, згора на тоа, ја привлекол заштитата од член 10 од Конвенцијата, би можело да послужи за вршење јавен надзор во однос на приватното однесување на лицата кои биле влијателни во економскиот, културниот или медиумскиот сектор. Сојузниот уставен суд истакнал дека Судот претходно го критикувал пристапот кој го имале домашните судови и којшто го примениле во однос на рестриктивните критериуми за прашањето дали медиумите известувале или не за прашања од јавен интерес кога тие известуваат за околности од приватниот живот на лице кое не било дел од политичкиот живот *Tønsbergs Blad A.S. и Хауком (Haukom) против Норвешка*, бр. 510/04, § 87, ЕСЧП 2007-III). Било доволно известувањето да се однесува, барем до определен степен, на нешто значајно во врска со политиката или друга некоја сфера (*Кархувара и Илталеми против Финска*, наведена погоре, § 45).

53. Сојузниот уставен суд заклучил дека Сојузниот суд на правдата утврдил во овој случај дека засегањето известување се однесувало на значајни теми од една демократско општество. Во својата пресуда за случајот *Фон Хановер* наведена погоре, Судот категорично не ја отфрлил можноста известувањето кое придонесувало за дебата во врска со прашања од интерес за јавноста би можело да се илустрира со фотографии кои покажувале сцена од секојдневниот живот на една политичка или јавна личност. И покрај тоа што Судот заклучил во *Фон Хановер*, наведена погоре, дека засегањето фотографии немале информациска вредност, одлуката донесена од страна на Сојузниот суд на правдата – по оценувањето на околностите на случајот поднесен до него и имајќи ја предвид судската практика на Судот – дека засегањето фотографија била со информациска вредност, била уставно непротивречна.

(б) Вториот пакет постапки

54. На неопределен датум, првиот жалител барал забрана од Регионалниот суд во Хамбург за какво било понатамошно објавување на фотографијата која се појавила во списанието *Фрау Актуел*, издание бр. 9/02 од 20 февруари 2002 година.

55. Во пресуда од 1 јули 2005 година, Регионалниот суд го одобрил барањето на жалителот.

56. Во пресуда од 13 декември 2005 година, Апелациониот суд во Хамбург прифатил жалба поднесена од страна на издавачката компанија и ја поништил пресудата на Регионалниот суд.

57. Во пресуда од 6 март 2007 година (бр. VI ЗР 14/06), Сојузниот суд на правдата одбил тужба од страна на првиот жалител на истата основа како онаа утврдена во својата пресуда на истиот датум (бр. VI ЗР 51/06 – види ставови 28-39 погоре). Тој посочил дека првиот жалител не изјавил пред него – и ниту пак имало нешто за да се претпоставува – дека фотографијата била сликана скришно или со тајни технички уреди што би го правело тоа објавување незаконско.

58. Во одлука од 16 јуни 2008 година (бр. БпР 1625/07), панел од три судии на Сојузниот уставен суд одбил, без да даде причини, да прифати уставна жалба поднесена од страна на првиот жалител.

2. Постапките започнати од страна на вториот жалител

(а) Првата серија на постапки

59. На 30 ноември 2004 година, вториот жалител барал забрана од Регионалниот суд во Хамбург за какво било понатамошно објавување од страна на издавачката компанија Ehrlich & Sohn GmbH & Co. KG на три фотографии кои се појавиле во списанието *Фрау им Шпигел*.

60. Во пресуда од 1 јули 2005 година, Регионалниот суд ја дал забраната.

61. Во пресуда од 31 јануари 2006 година, Апелациониот суд во Хамбург прифатил жалба од страна на издавачката компанија.

62. Во пресуда од 6 март 2007 година (бр. VI ЗР 50/06), Сојузниот суд на правдата одбил жалба за точки од законот од страна на вториот жалител во однос на првата фотографија. Во однос на втората и третата фотографија, тој ја прифатил жалбата, ја поништил пресудата на Апелациониот суд и ја вратил забраната воведена од страна на Регионалниот суд. Тој ги базирал своите заклучоци на истата основа како онаа утврдена во својата пресуда бр. VI ЗР 51/06 на истиот датум (види ставови 28-39 погоре). Во поглед на високиот профил на вториот жалител, тој го прифатил мислењето на Апелациониот суд дека тој бил познат на јавноста, особено како сопруг на првиот жалител кој бил особено предмет на јавно внимание.

63. Во одлука од 16 јуни 2008 година (бр. БпР 1624/07), панел од три судии на Сојузниот уставен суд одбил, без да даде причини, да ја прифати уставната тужба поднесена од страна на вториот жалител.

(б) Вториот пакет на постапки

64. На 29 ноември 2004 година, вториот жалител барал забрана од Регионалниот суд во Хамбург за какво било понатамошно објавување од страна на издавачката компанија WZV Westdeutsche Zeitschriftenverlag GmbH & Co KG на фотографијата која се појавила во списанието *Фрау Актуел*.

65. Во пресуда од 24 јуни 2005 година, Регионалниот суд ја дал забраната.

66. Во пресуда од 13 декември 2005 година, Апелациониот суд во Хамбург прифатил тужба од страна на издавачката компанија.

67. Во пресуда од 6 март 2007 година (бр. VI ЗР 13/06), Сојузниот суд на правдата одбил жалба за точки од законот од страна на вториот жалител на истата основа како онаа утврдена во својата пресуда на истиот датум (бр. VI ЗР 14/06 – види став 57 погоре).

68. Во одлука од 16 јуни 2008 година (бр. БпР 1622/07), панел од три судии на Сојузниот уставен суд одбил, без да даде причини, да прифати уставна жалба поднесена од страна на вториот жалител.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО И ЕВРОПСКО ЗАКОНОДАВСТВО

A. Основниот закон

69. Релевантните одредби од Основниот закон гарантираат, како што следува:

Член 1 § 1

Достоинството на човекот е неприкосновено. Сите јавни органи имаат обврска да го почитуваат и заштитат.“

Член 2 § 1

„Секој има право на слободен развој на неговата личност под услов тој да не ги попречува правата на другите или да го нарушува уставниот поредок или моралниот закон [*Sittengesetz*].“

Член 5 §§ 1 и 2

„1. Секој има право слободно да се изразува и да ги искажува неговите или нејзините мисли во говор, на писмено или со слики и слободно да добие информации од општо достапните извори. Се гарантира слобода на печатот и слобода на известување преку радио, телевизија и филм. Нема да има цензура.

Овие права подлежат на ограничувањата утврдени со одредбите од општите закони и на статутарните одредби за заштитата на младите луѓе и на обврската за почитување на личната чест [*Recht der persönlichen Ehre*].“

B. Законот (домен: Уметност) за авторски права

70. Оддел 22(1) од Законот за авторски права (домен: Уметност) (*Gesetz betreffend das Urheberrecht an Werken der bildenden Künste und der Photographie*) гарантира дека слики може да се шират само со изрична согласност од засегнатото лице. Оддел 23(1)(1) од Законот предвидува исклучоци од тоа правило, кога сликите прикажуваат аспект на современото општество (*Bildnisse aus dem Bereich der Zeitgeschichte*) под услов објавувањето да не го попречува легитимниот интерес (*berechtigtes Interesse*) на засегнатото лице (оддел 23(2)).

В. Резолуција 1165 (1998 година) на Парламентарното собрание на Советот на Европа за правото на приватност

71. Релевантните пасуси од оваа резолуција, донесена од страна на Парламентарното собрание на Советот на 26 јуни 1998 година, гласат:

„1. Собранието потсетува на дебатата за тековните настани во однос на правото на приватност која ја одржа за време на седницата во септември 1997 година, неколку недели по несреќата што принцезата од Велс ја чинеше живот.

2. По тој повод, некои луѓе повикуваа заштитата на приватност, а особено на онаа за јавни личности, да се зајакне на европско ниво со помош на конвенција, додека други веруваа дека приватноста доволно е заштитена со националното законодавство и Европската конвенција за човекови права и дека слободата на изразување не треба да биде загрозувана.

3. Со цел да се истражи работата дополнително, Комитетот за правни работи и човекови права организирал сослушување во Париз на 16 декември 1997 година со учество на јавни личности или нивни претставници и медиумите.

4. Правото на приватност, гарантирано со член 8 од Европската конвенција за човекови права, веќе е дефинирано од страна на Собранието во Декларацијата за медиуми за масовна комуникација и човековите права содржана во рамки на Резолуцијата 428 (1970 година), како ‘право секој човек да го живее својот живот со минимално попречување’.

5. Со оглед на новите комуникациски технологии кои овозможуваат да се складираат и користат лични податоци, правото да се контролираат личните податоци треба да се додаде на оваа дефиниција.

6. Собранието е свесно дека личната приватност често е нарушена, дури и во земји со посебно законодавство за нејзина заштита, бидејќи приватните животи на луѓето станаа високо профитабилен производ за одредени сектори на медиумите. Жртвите главно се јавни личности, бидејќи деталите од нивните приватни животи служат како стимул за продажба. Во исто време, јавните личности мора да прифатат дека посебното место кои тие го заземаат во општеството - во многу случаи, по нивен избор - автоматски носи зголемен притисок врз нивната приватност.

7. Јавните личности се лица кои вршат јавни функции и/или користат јавни ресурси и пошироко кажано, сите оние кои се дел од јавниот живот, без разлика дали во политиката, економијата, уметноста, социјалната сфера, спортот или било кој друг домен.

8. Често се случува да во име на еднострано толкување на правото на слобода на изразување, кое е гарантирано во член 10 од Европската конвенција за човекови права, дека медиумите ја нарушуваат приватноста на луѓето, тврдејќи дека нивните читатели имаат право да знаат сè за јавните личности.

9. Определени факти кои се однесуваат на приватните животи на јавните личности, особено на политичарите, навистина може да бидат од интерес за граѓаните и затоа може да биде легитимно за читателите, коишто исто така се и гласачи, да бидат информирани за тие факти.

10. Затоа е потребно да се најде начин на балансирање на остварувањето на двете фундаментални права гарантирани со Европската конвенција за човекови права: правото на почитување на приватен живот на секој и правото на слобода на изразување.

11. Собранието ја потврди важноста на правото на приватност на секој човек и на правото на слобода на изразување, како фундаментални за едно демократско општество.

Овие права не се ниту апсолутни, ниту пак по никаков хиерархиски редослед, бидејќи и двете се со еднаква вредност.

12. Сепак, Собранието укажува дека правото на приватност овозможено со член 8 од Европската конвенција за човекови права не треба само да заштити поединец од попречување од страна на јавните органи, туку и од мешање од страна на приватни лица или институции, вклучувајќи ги медиумите за масовно информирање.

13. Собранието смета дека, со оглед на тоа што сите земји-членки сега ја ратификувале Европската конвенција за човекови права и со оглед на тоа што многу системи на националното законодавство содржат одредби кој ја гарантираат оваа заштита, нема потреба да се предложи донесување на нова конвенција која го гарантира правото на приватност.

...”

Г. Резолуција на Комитетот на министри за извршување на пресудата Фон Хановер (бр. 59320/00) од 24 јуни 2004 година

72. Резолуцијата на Комитетот на Министри, (КМ/РезДХ(2007)124), вклучувајќи го и додатокот (извадоци), донесена на 31 октомври 2007 година на 1007-иот состанок на замениците министри, гласи:

„Комитетот на министри, согласно условите на член 46, став 2 од Конвенцијата за заштита на човековите права и фундаменталните слободи, којашто гарантира дека Комитетот го надгледува извршувањето на конечните пресуди на Европскиот суд за човекови права (во понатамошниот текст „Конвенцијата“ и „Судот“);

Имајќи ги предвид пресудите пренесени од страна на Судот на Комитетот откако тие ќе станат конечни;

Потсетувајќи дека повредата на Конвенцијата утврдена од страна на Судот во овој случај се однесува на прекршок на правото на почитување на приватниот живот на жалителот, принцезата Каролина фон Хановер, најстарата ќерка на принцот Рение III од Монако, за сметка на одбивањето на германските судови на нејзините барања да се забрани објавување на серии на фотографии со неа (види детали во Додатокот);

Повикувајќи ја владата на тужената држава да го информира Комитетот за мерките преземени за усогласување со обврската на Германија согласно член 46, став 1, од Конвенцијата да се придржува до пресудата;

Испитувајќи ги информациите обезбедени од страна на владата во согласност со Правилата за Комитетот за примената на член 46, став 2 од Конвенцијата;

Уверувајќи се дека, во рамки на утврдениот рок, тужената држава ја платила правичната оштета на жалителот како што е предвидено во пресудата (види детали во Додатокот),

Потсетувајќи дека утврдување на повреди од страна на Судот бара, покрај плаќањето на правичната оштета доделена во пресудата, донесување од страна на тужената држава, каде што е соодветно, на

- индивидуални мерки за да се стави крај на повредите и да се избришат нивните последици со цел да се постигне колку што е можно *restitutio in integrum*; и

- општи мерки, заради спречување на слични повреди;

ИЗЈАВУВА, испитувајќи ги мерките преземени од страна на тужената земја (види Додаток), дека ги извршил своите функции согласно член 46, став 2 од Конвенцијата во овој случај и

ОДЛУЧИ да го затвори испитувањето во овој случај.

Додаток кон Резолуција КМ/Рез/ДХ(2007)124

Информации во врска со мерките за усогласување со пресудата во случај на

...

I. Плаќање на правична оштета и индивидуални мерки

...

б) Индивидуални мерки

Иако според германското законодавство е можно, жалителот не преземал никакво дејство за спречување на понатамошно објавување на засегнатите фотографии по пресудата на Европскиот суд, туку презел дејство во однос на слична фотографија (види под „Општи мерки“, бр. 4) подолу, Според информациите достапни на Секретаријатот, предметните фотографии од пресудата на Европскиот суд не биле препечатени од страна на германскиот печат.

II. Општи мерки

- Објавување и дисеминација на пресудата на Европскиот суд: Пресудата била широко објавена и дискутирана од страна на германската правна заедница. Како што е случај со сите пресуди на Европскиот суд во однос на Германија, тие се јавно достапни преку веб-страницата на Сојузното министерство за правда (www.bmj.de, Themen: Menschenrechte, EGMR), којашто обезбедува директен линк до веб-страницата за пресуди на Судот на германски јазик (www.coe.int/T/D/Menschenrechtsgerichtshof/Dokumente_auf_Deutsch/). Покрај тоа, пресудата била раширена и преку писмо на владиниот агент до засегнатите судови и правни органи.

- Промена на домашната судска практика: Во одлучување по слични случаи, домашните судови ја земаат предвид пресудата на Европскиот суд, на тој начин давајќи директен ефект во германското законодавство:

1) Партнерот на позната пејачка успешно тужеше во Апелациониот суд во Берлин (КГ Урт. п 29.10.2004, 9 В 128/04, *Neue Juristische Wochenschrift*, НЈВ, 2005, р. 605- 607).

2) Начелата на Конвенцијата, како што е утврдено во пресудите на Европскиот суд биле исто така признати, иако тие не биле директно релевантни за случајот, во пресуда на Окружниот суд во Хамбург за забрана на комерцијална експлоатација на популарноста на поранешниот канцелар Шредер (АГ Хамбург, Урт. п 2.11.2004, 36А К 184/04, *HJB-PP* 2005, стр. 196 - 198).

3) Врз основа на пресудата на Европскиот суд, Германскиот сојузен граѓански суд прифатил пресуда овозможувајќи го објавувањето на статија во врска со казнување на сопругот на жалителот за брзо возење на француски автопат. Судот посочил дека јавноста имала оправдан интерес за овие информации, бидејќи тоа претставувало прекршок, правејќи го ова однесување предмет на јавна дискусија (БГХ, Урт п 15.11.2005, VI ЗР 286/04, достапна преку www.bundesgerichtshof.de).

4) Во врска со самиот жалител, во јули 2005 година, регионалниот суд во Хамбург (*Landgericht*), повикувајќи се на пресудата на Европскиот суд, одлучил во полза на

жалителот, забранувајќи го објавувањето на фотографија која ја покажувала неа заедно со нејзиниот сопруг на улица во Св. Мориц за време на скијачки одмор. Меѓутоа, во декември 2005 година, второстепениот суд (Апелациониот суд во Хамбург, *Oberlandesgericht*) ја поништил оваа одлука, базирајќи ја својата пресуда повеќе на судската практика на Германскиот сојузен уставен суд (*Bundesverfassungsgericht*). По ревизија на Сојузниот граѓански суд (*Bundesgerichtshof*) побарана од страна на жалителот, Сојузниот граѓански суд на 6 март 2007 година одлучил дека засегнатата фотографија можела да се објави. Во своето расудување домашниот суд, балансирајќи ги различните интереси кои се засегнати, експлицитно ги земал предвид барањата на Конвенцијата, како што е утврдено во пресудата на Европскиот суд (БГХ, Урт. п 6.3.2007, VI ЗР 14/06 достапна преку www.bundesgerichtshof.de) ... ”

ЗАКОНОТ

I. ОДВОЈУВАЊЕ НА ЖАЛБИТЕ

73. Судот забележа дека пред да ја пренесе надлежноста на Големиот судски совет, Советот ги споил овие жалби со друга, *Аксел Шрингер АГ против Германија* (бр. 39954/08 – види став 3 погоре). Сепак, имајќи ја предвид природата на фактите и суштинските прашања во овие случаи, Големиот судски совет смета дека е соодветно да ја оддели жалбата бр. 39954/08 од овие жалби.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 8 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

74. Жалителите се пожалиле на одбивањето од страна на германските судови да даде забрана за какво било понатамошно одбивање на фотографијата која се појавила на 20 февруари 2002 година во списанијата *Фрау им Шпигел*, издание бр. 9/02, и *Фрау Актуел*, издание бр. 9/02. Тие тврделе дека имало повреда на нивното право на почитување на нивните приватни животи, гарантирано со член 8 од Конвенцијата, каде што релевантните делови гласат:

„1. Секој има право на почитување на неговиот приватен и семеен живот ...

2. Нема да има попречување од страна на јавен орган во остварувањето на неговото право, освен како што е во согласност со законот и е потребно во демократско општество за интересите на ... заштитата на правата и слободите на другите.“

A. Допустливост

75. Судот забележа дека оваа тужба не е очигледно неоснована во рамки на значењето на член 35 § 3 а) од Конвенцијата. Тој понатаму забележа дека немало друга основа за прогласување за неприфатлива и дека затоа таа мора да се прогласи за допустлива.

Б. Мериторност

. *Поднесоците на странките*

(а) Владата

76. Владата истакнала на почетокот дека немало конфликт меѓу Сојузниот уставен суд и Судот. Тие забележале дека во нивната пресуда од 14 октомври 2004 година (пресуда *Горгулу (Görgülü)* – бр. 2 БпР 1481/04, Извештаи за

пресуди и одлуки на Сојузниот уставен суд бр. 111, стр. 307), Сојузниот уставен суд посочил дека немало основа за поднесување на уставна жалба до него, каде што домашниот суд не ја зел доволно предвид Конвенцијата или судската практика на Судот. Тие истакнале дека во овие случаи Сојузниот суд на правдата и Сојузниот уставен суд ја зеле предвид судската практика на Судот, особено пресудата *Фон Хановер*. Затоа, не можело да се тврди дека имало став за одбивање од страна на германските судови; туку напротив, тие дале поголема заштита на правата на личноста од кога било до сега.

77. Владата истакнала дека овие жалби се поврзани во суштина со само една фотографија. Во нивниот поднесок, иако било точно дека фотографиите објавени на 20 февруари 2002 година, и покрај тоа што не се идентични, наводно биле дел од истата серија, останал фактот дека од гледна точка на непристрасен набљудувач, тоа било истото фотографско претставување на жалителите, иако во различна големина и формат. Владата забележала дека во однос на другите фотографии испитани во пресудата на Сојузниот уставен суд од 26 февруари 2008 година или Сојузниот суд на правдата ја прифатил забраната за нивното објавување или тие биле предмет на посебна тужба до Судот. Други фотографии, наведени од страна на жалителите во нивните забелешки, не би можеле да се земат предвид од страна на Судот сè додека не завршиле релевантните домашни постапки.

78. Владата нагласила дека до пресудата *Фон Хановер*, германските судови го користеле тешкиот и брзиот концепт на „личност од современото општество *par excellence*“, којшто привлекол само ограничена заштита согласно германското законодавство. По пресудата *Фон Хановер*, Сојузниот суд на правдата го напуштил тој концепт и развил нов концепт на (зголемена) заштита според кој било потребно да се покаже во однос на секоја фотографија зошто постои интерес за нејзино објавување. Покрај тоа, според новиот пристап донесен од страна на Сојузниот суд на правдата, балансирањето на конкурентните интереси се состоело од определувањето дали објавувањето придонело за јавна дебата. Информациската вредност на објавувањето била од особено значење во тој поглед. Општо земено, новата судска практика на Сојузниот суд на правдата, потврдена од страна на Сојузниот уставен суд, овозможува поголема тежина на заштитата на правата на личноста, како што е потврдено со фактот дека била воведена забрана за објавување на две од првичните три фотографии. Освен тоа, засегнатата фотографија и придружните статии би можело јасно да се разликуваат од фотографиите и нивните коментари кој биле предмет на пресудата *Фон Хановер*.

79. Владата ги оспорила тврдењата на жалителите дека, според јасните наоди на Судот, првиот жалител бил приватен поединец. Во неколку претходни пресуди, Судот ја наведувал неа како јавна личност со цел да ја разликува истата од приватен поединец (*Гургеници*, наведена погоре, § 40, 17 октомври 2006 година; *Шујака*, наведена погоре, § 27; и *Реклос (Reklos) и Давурлис (Davourlis) против Грција*, бр. 1234/05, § 38, 15 јануари 2009 година). При категоризирањето на жалителите како јавни личности, германските судови само ја следеле судската практика на Судот. Како член на владејачка династија, првиот жалител се појавил во јавност на официјални функции во Кнежевството.

Покрај тоа, таа била претседател на фондацијата „Принцезата Грејс“, чиешто активности биле објавени од страна на органите на Монако во официјалниот годишник на Кнежевството.

80. Владата истакнала дека жалителите не поднеле жалби до националните судови во врска со околностите во кои фотографиите биле снимани, иако тие биле фактори кои, како општо правило, судовите соодветно ги земале предвид. Во нивниот поднесок, иако засегнатите фотографии со сигурност биле снимани без знаење или согласност на релевантните странки, ова не значело дека тие биле снимани скришно или во услови неповолни за жалителите.

81. Владата тврдела дека посебната природа на определени случаи, како што биле овие, за кои домашните судови требало да ги балансираат правата и интересите на два или повеќе приватни поединци лежи во фактот дека постапките до Судот биле всушност продолжување на првичното правно дејство, при што секоја страна во домашните постапки потенцијално може да се жали до Судот. Токму поради таа причина, само еден исход од балансираната примена на конкурентните интереси бил недоволен и требало да има „коридор“ на решенија во рамки на чиишто граници на националните судови треба да им биде овозможено да донесуваат одлуки во согласност со Конвенцијата. Доколку тоа не е исполнето, Судот би требало да донесува одлука за секој случај посебно, што всушност не ја одразува неговата улога. Според тоа, истиот треба да го ограничи опсегот на неговиот надзор и да интервенира само кога домашните судови не земале предвид определени околности при извршување на балансираната примена или кога исходот од таа примена очигледно бил непропорционален (види, на пр. *Чумпана (Cumpăna) и Мажар (Măzăr) против Романија* [ГСС], бр. 33348/96, 111-120, ЕСЧП 2004-XI). Владата тврдела дека кога односот меѓу државата и граѓанинот бил во прашање, добивањето на слобода на засегнатиот поединец вклучува само губење на надлежноста на државата, а во односот меѓу двајца граѓани, фактот на додавање на поголема тежина на правото на еден од засегнатите лица го ограничува правото на другите, што било забрането согласно член 53 од Конвенцијата. Опсегот на надзорот кој го има Судот бил соодветно намален во такви случаи.

82. Владата ја истакнала маргината на дискреција која ја уживала државата во овој случај. Таа маргина зависела од природата на засегнатите активности и целта постигната со ограничувањата. Во својата неодамнешна судска практика, Судот исто така оставил широка маргина на дискреција при случаи во врска со член 8 од Конвенцијата (*А. против Норвешка*, бр. 28070/06, § 66, 9 април 2009 година, и *Аромиене (Armonienë) против Литванија*, бр. 36919/02, § 38, 25 ноември 2008 година). Општо земено, маргината која ја уживале државите била поширока во случаи каде не постојат консензус на европско ниво. Во поднесокот на Владата, иако несомнено имало тренд на усогласување на правните системи во Европа, разликите сепак останале, како што беше потврдено со неуспехот на преговорите за донесување на регулатива на Европската унија за правила при несовпаѓања на законите во однос на недоговорни обврски (Регулатива ЕЗ бр. 864/2007 од 11 јули 2007 година – Регулатива од Рим II). Маргината на дискреција била исто така широка кога националните органи требало да најдат баланс меѓу конкурентните приватни и

јавни интереси или правата на Конвенцијата (*Диксон против Обединетото Кралство* [ГСС], бр. 44362/04, § 78 ЕСЧП 2007-ХИИ и *Еванс против Обединетото Кралство* [ГСС], бр. 6339/05, § 77, ЕСЧП 2007-И). Покрај тоа, судската практика на Судот на правдата на Европската унија очигледно го прифатила истиот пристап (случаи *Шмидбергер* од 12 јуни 2003 година, К-112/00 и *Омега* од 14 октомври 2004 година, Г-36/02).

(б) Жалителите

83. Жалителите сакале да го истакнат контекстот на овие жалби. Откако првиот жалител го изгубил нејзиниот прв сопруг во трагична несреќа во 1985 година, медиумите мислеле дека приказната за вдовицата и нејзините три мали деца добро ќе се продава и ќе обезбедува профитабилен пазар. Иако било нелегално според Францускиот граѓански кодекс да се сликаат или објавуваат такви фотографии во Франција, жалителите сепак биле вознемирувани од страна на папараци кои би можеле да ги продаваат фотографиите на други пазари, особено во Германија. Со оглед на тоа што јавноста никогаш не слушнала за вториот жалител до сега, тој исто така бил вознемируван од страна на папараци по склопувањето на неговиот брак со првиот жалител и раѓањето на нивното дете. Во согласност со одлуките на германските граѓански судови, прифатени од страна на Сојузниот уставен суд во 1999 година, жалителите можеле да се спротивстават на објавувањето на такви фотографии таму каде што тие биле на изолирано место, надвор од погледот на јавноста. Жалителите биле постојано свесни дека биле набљудувани, вознемирувани и прогонувани и затоа имале големи надежи по донесувањето на пресудата *Фон Хановер*, во која Судот ја довела во прашање судската практика на домашните судови. Тие соодветно поднеле шест тест случаи во врска со фотографии слични на оние кои биле предмет на пресудата *Фон Хановер*. Меѓутоа, се чинело дека германските органи не биле подготвени да ја следат таа пресуда. Ова било потврдено со изјавите на Сојузниот министер за правда и германски канцелар во тоа време, според кои пресудата на Судот не била обврзувачка за германските судови бидејќи судската практика на Сојузниот уставен суд била од повисок ранг од Конвенцијата и со мислењата изразени преку соодветните извештаи на судиите во случаите *Фон Хановер* пред Сојузниот уставен суд во интервју и во правна статија објавена во 2004 и 2009 година соодветно.

84. Германија до тој момент категорично одбивала да се изврши пресудата *Фон Хановер*, преку прекршок на член 46 од Конвенцијата. Затоа, во својата пресуда *Горгулу (Görgülü)*, Сојузниот уставен суд забележал дека требало да се избегнува општо извршување на пресудите на Судот. Апелациониот суд јасно посочил во овој случај дека пресудата на Сојузниот уставен суд од 1999 година имала приоритет. Сојузниот суд на правдата и Сојузниот уставен суд, од нивна страна, ја заобиколиле пресудата *Фон Хановер* и продолжиле да се потпираат на концептот на личност од современото општество (*par excellence*), којшто бил доведен во прашање од страна на Судот, со користење на термините „важни личности“ или „личности од висок профил“ и повикувајќи се – *de facto* – на факторот на просторна изолација со употреба на изразот „момент на релаксација или отпуштање, ослободен од стегите на професионалниот или секојдневниот живот“. Жалителите продолжиле да бидат предмет на статии од

печатот во врска со нивниот секојдневен и приватен живот и да бидат прогонувани од страна на папараци, при што германските судови не направиле ништо за да го спречат ова. Бидејќи било невозможно за нив да знаат дали биле заштитени од малтретирање од страна на папараци, тие се пожалиле на неподнослива ситуација на правна несигурност и значителниот ризик од парница и трошоци кои произлегувале од тоа.

85. Жалителите тврделе дека никоја од фотографиите, независно од тоа дали се разгледувала посебно или во контекст на пишана статија, не придонела за дебата од јавен интерес во едно демократско општество. Тие служеле чисто за да ја задоволат љубопитноста на определена читателска публика. Како и каде жалителите ги поминувале своите одмори очигледно не засегнало никакво прашање кое суштински влијаело на јавноста. Прошетката на жалителите за време на нивниот одмор не била настан од современото општество, особено бидејќи не се случила при вршење на каква било официјална функција.

86. Упатувањето на долгорочната болест на принцот Рение во статијата која ги придружувала засегнатите фотографии не можело да го промени тој наод. Статијата не била за тоа дали болеста на принцот го спречила од вршење на неговите суверени задачи. Имало само неколку реченици за информирање на читателот во врска со неговата болест; но статијата била главно во врска со приватниот живот на жалителите и другите членови на семејството на принцот. Болеста на принцот била само изговор за широка покриеност на приватниот живот на жалителите. Веќе било сомнително дали објавувањето на фотографијата на принц Рение со нејзината ќерка Стефани би било оправдано, така што објавувањето на предметната фотографија од овој случај било очигледно неоправдано. Дури и да имало информациска вредност во однос на болеста на принцот, немало вистинска поврзаност меѓу скијачкиот одмор на жалителите и таа болест. Освен тоа, обична статија би била доволна да го задоволи јавниот интерес.

87. Жалителите нагласиле дека немало ништо необично или за осуда во нивната одлука да поминат неколку дена на скијачки одмор со нивната ќерка додека принцот бил болен, исто како и другите семејства. Тие информации биле целосно нерелевантни за тоа како било управувано Кнежевството Монако. Токму кога член на семејството боледувал од долгорочна болест, тогаш на роднините им била потребна посебна заштита за време на неколкуте дена во коишто тие би се релаксирале. Ако лошата здравствена состојба на роднина била доволна основа врз која се објавувале фотографии, гаранциите на член 8 би се поткопале, а печатот би можел постојано да известува за приватниот живот на жалителите. Кога фотографиите ги покажувале жалителите како го посетуваат принцот, настанот од современото општество би бил посетата, а кога тие биле на некое друго место, настанот би бил нивното отсуство. Германските медиуми целосно го разработиле ова: тие можеле да ги збогатат нивните статии со неколку реченици со вештачки создадена информациска вредност.

88. Жалителите се жалеле на отсуството на два важни фактори при балансирањето на примената вршена од страна на германските судови. Тие тврделе дека судовите не го земале предвид фактот дека тие никогаш не барале

да се објавуваат детали за нивниот живот во медиумите, но секогаш се бранеле во однос на какво било нелегално објавување. На тој начин тие имале легитимно очекување дека нивниот приватен живот би бил заштитен. Покрај тоа, за разлика од Судот, германските судови не го земале предвид фактот дека жалителите биле постојано набљудувани и малтретирани од страна на папараци и дека фотографиите биле снимани без нивно знаење или согласност. Освен тоа, првиот жалител никогаш не бил повикан за тронот на Кнежевството Монако: нејзиниот татко сè уште бил жив кога фотографиите биле снимани. По смртта на татко ѝ, нејзиниот брат Алберт го наследил тронот.

89. Жалителите нагласиле дека од пресудата *Фон Хановер*, во која Судот јасно ги утврдил критериумите кои треба да се задоволат во случаи на незаконско објавување на фотографии, германските судови не можеле веќе да се потпрат на маргина на дискреција. Во нивниот поднесок, по влијанието на таа пресуда како што е илустрирано со донесувањето на резолуција од страна на Парламентарното собрание во 1998 година, се појавил консензус на европско ниво. Разликите кои останале биле само во нијансите. Пресудата *Фон Хановер* била дел од редот на утврдена судска практика која потоа се потврдувала многу пати. Жалителите изразиле изненадување, покрај тоа, дека Судот, како врховен европски суд, требало да има поограничени надлежности на надзор за разлика од оние кои ги врши Сојузниот уставен суд, кој, во постапките во однос на фотографијата објавена во списанието *7 Tage* (став 40 погоре), го отфрлил мислењето на единаесетте професионални судии кои го испитувале случајот и го заменил со свое мислење до последниот детал.

2. Забелешки од трети страни

(а) Здружение на германски уредници на списанија

90. Здружението како трета страна забележало дека пресудата *Фон Хановер* донесена од страна на Судот имала значително влијание врз слободата на печатот во Германија. По таа пресуда, германските судови ѝ придодале многу помалку тежина на слободата на печатот отколку порано. Нивните одлуки сега биле усогласени со судската практика на Судот, на која тие често упатувале. Здружението нагласило дека печатот, во својата улога на „јавен чувар“, ја имало задачата не само да внимава на парламентите, управувањето и другите политички настани, туку исто така да го набљудува јавниот живот воопшто без разлика дали во политиката, економијата, уметноста, социјалната сфера, спортот или кој било друг домен. Како и членовите на други кралски семејства, првиот жалител претставувал пример за однесување и несомнено претставувал јавна личност. Како трета страна во случајот, здружението истакнало дека, од 2003 година, првиот жалител бил амбасадор на добра волја на УНЕСКО, титула што се давала на познати личности како што биле Нелсон Мандела, Клаудија Кардинале или Пјер Карден. Покрај ова, Судот го опишал првиот жалител како јавна личност во пресудите донесени по пресудата *Фон Хановер*. Според мислењето на здружението, заштитата на приватноста веќе била проширена пред пресудата *Фон Хановер* и дека заштитата последователно била дополнително проширена. Затоа, германските судови не ја надминале нивната

маргина на дискреција. Стандардот кој постоел во Франција не би можел да претставува модел за Европа.

(б) издавачка компанија Ерлих & Зон (Ehrlich & Sohn GmbH & Co KG)

91. Издавачката компанија како трета страна ја повторила важноста на слободата на печатот во Германија, особено имајќи ја предвид поранешната национално-социјалистичка ера на земјата. Таа забележала дека, во согласност со утврдената судска практика на Сојузниот уставен суд, забавниот печат исто така ја уживал заштитата на слободата на печатот. Покрај тоа, како ќерка на починатиот суверен принц на европска земја, сестра на сегашен суверен принц и жена на водач на поранешна германска благородна династија, првиот жалител бил јавна личност која несомнено привлекувала внимание, барем во Европа. Издавачката компанија нагласила, на крај, дека по пресудата *Фон Хановер* донесена од страна на Судот во 2004 година, германските судови бегале од преседан преку ограничување на можноста за објавување на фотографии со лица кои не биле сликани на официјални настани и без согласноста на заинтересираните страни и на тој начин сериозно ја ограничиле слободата на информациите и печатот.

(в) Здружение на адвокати на медиумите

92. Здружението како трета страна тврдело дека член 8 од Конвенцијата не создавал право на имиџ, или уште повеќе, право на репутација. Објавувањето на фотографија на дадено лице, само по себе, не претставува нужно попречување на правата гарантирани со таа одредба. При определувањето дали имало такво мешање, требало да се земат предвид сите околности и било потребно определено ниво на сериозност. Од витално значење било фактот што медиумите кои известувале за сите работи од јавен интерес биле силно заштитени. Во поднесокот на Здружението, иако Судот со право сметал, во својата пресуда *Фон Хановер*, дека требало да се земе предвид контекстот во кој фотографијата била сликана, тој отишол предалеку во тврдењето – погрешно – дека објавување на каква било слика спаѓа во рамки на член 8. За жал, Судот го потврдил тој став во следните пресуди. Здружението сметало дека правилниот пристап бил прво да се испита дали фотографијата која била објавена спаѓала спаѓала во рамки на приватната сфера или не. Во тој контекст, требало да се земе предвид дали засегнатото лице, имајќи ги предвид сите околности, имало легитимно очекување на приватност. Ако немало, тоа било крај на прашањето бидејќи во тој случај, не се применувал член 8 од Конвенцијата. Ако имало, домашните судови требало да балансираат конкурентни права – со еднаков статус – според членовите 8 и 10 од Конвенцијата, притоа земајќи ги предвид сите околности на случајот. Балансираната примена и исходот биле прашања кои спаѓале во рамки на маргината на дискреција на државите. Судот требало да интервенира само кога националните органи не успеале да извршат балансирана примена или кога нивните одлуки биле неразумни. И на крај, одлуката дали да се вклучи фотографија во писмено известување спаѓала во дискрецијата на уредникот и судиите не би можеле да го заменат нивното сопствено мислење.

(г) Заеднички поднесоци од страна на Иницијативата за медиумска правна заштита, Меѓународниот институт за печат и Светското здружение за медиумите

93. Трите здруженија како трета страна во случајот нагласиле дека широк тренд меѓу државите потписнички можел да се забележи кон асимилацијата од страна на националните судови на начелата и стандардите изразени од страна на Судот во врска со балансирањето на правата согласно член 8 во однос на оние согласно член 10 од Конвенцијата, дури и ако индивидуалната тежина дадена на определен фактор можела да се разликува од една држава до друга. Тие го повикале Судот да даде широка маргина на дискреција на државите потписнички, нагласувајќи дека такво била напаѓањето на член 53 од Конвенцијата. Тие се повикале на пресудата на Судот во случајот *Шасању (Chassagnou) и други против Франција* ([ГСС], бр. 25088/94, 28331/95 и 28443/95, § 113, ЕЗЧП 1999-III), нагласувајќи дека Судот посочил дека тој би им овозможил на државите потписнички широка маргина на дискреција во ситуација на конкурентни интереси. На државите потписнички им била, исто така, дадена поширока маргина на дискреција во однос на позитивни обврски во односи меѓу приватни странки или други области во кои мислења во рамки на демократско општество можеле разумно да се разликуваат значително (*Фрете (Fretté) против Франција*, бр. 36515/97, § 41, ЕЗЧП 2002-I). Судот веќе, покрај тоа, им овозможил на државите потписнички широка маргина на дискреција во случај во врска со балансирана примена во однос на права согласно членовите 8 и 10 од Конвенцијата (*А. против Норвешка*, наведена погоре, § 66). Неговата улога била точно да потврди дека државите потписнички утврдиле механизам за определувањето на правична рамнотежа и дали определени фактори кои биле земени предвид од страна на националните судови при наоѓање на правична рамнотежа биле во согласност со Конвенцијата и неговата судска практика. Тој само требало да интервенира кога домашните судови земале предвид нерелевантни фактори кои мислеле дека се значајни или кога заклучоците донесени од страна на домашните судови биле арбитражни или накратко негативни во однос на приватноста или репутациските интереси кои се во прашање. Во спротивно, тој би ризикувал да стане апелационен суд за такви случаи.

3. Оцената на Судот

(а) Опсег на жалбата

94. Судот на почетокот забележа дека не е негова задача во овој случај да испита дали Германија ги задоволрила своите обврски согласно член 46 од Конвенцијата во врска со извршувањето на пресудата *Фон Хановер* која тој ја донел во 2004 година, бидејќи таа задача е во надлежност на Комитетот на министри (види *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) против Швајцарија* (бр. 2) [ГСС], бр. 32772/02, § 61, ЕЗЧП 2009-..., и *Оцалан против Турција* (дек.), бр. 5980/07, 6 јули 2010 година). Овие жалби се однесувале само на нови постапки поведени од страна на жалителите по пресудата *Фон Хановер* и биле во врска со објавувањето на други фотографии со нив (види ставови 15-20 погоре).

(б) Општи начела

(i) Во врска со приватниот живот

95. Судот повтори дека концептот на приватен живот се однесува на аспекти во врска со личниот идентитет, како што се личното име, фотографија, или физички и морален идентитет; гаранцијата овозможена со член 8 од Конвенцијата е првично наменета за да го гарантира развојот, без надворешно попречување, на личноста на секој поединец во неговите односи со други човечки суштества. На тој начин, постои зона на интеракција на дадено лице со други, дури и во јавен контекст, којашто може да спаѓа во рамки на опсегот на приватниот живот. На тој начин, објавување на фотографија може да влијае врз приватниот живот на лицето, дури и ако тоа лице е јавна личност (види *Шусел (Schüssel) против Австрија* (дек.), бр. 42409/98, 21 февруари 2002 година; *Фон Хановер*, наведена погоре, §§ 50 и 53; *Шијака*, наведена погоре, § 29; и *Петрина против Романија*, бр. 78060/01, § 27, 14 октомври 2008 година).

96. Во врска со фотографии, Судот посочил дека слика на дадено лице претставува една од главните атрибути на неговата или нејзината личност, бидејќи таа ги открива уникатните карактеристики на тоа лице и го разликува истото од неговите или нејзините врсници. Правото на заштита на слика на поединец е на тој начин една од суштинските компоненти на личниот развој. Тоа главно однапред го претполага правото на поединецот за контрола на употребата на таа слика, вклучувајќи го неговото право за одбивање на објавување *Реклос и Давурлис (Reklos and Davourlis) против Грција*, наведена погоре, § 40).

97. Судот, исто така, повтори дека, во определени околности, дури и кога дадено лице е познато на општата јавност, тој или таа може да се потпре на „леgitимно очекување“ на заштита на и почитување на неговиот или нејзиниот приватен живот (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 51; Лимпоел и С.А. ЕД. Сине реву) (*Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue) против Белгија*, бр. 64772/01, § 78, 9 ноември 2006 година; *Стандард Верлаг (Standard Verlags) GmbH против Австрија (бр.2)*, бр. 21277/05, § 48, 4 јуни 2009 година; и *Ашет Филипачи Асоцие) Hachette Filipacchi Associés (ICI PARIS) против Франција*, бр. 12268/03, § 53, 23 јули 2009 година).

98. Во случаи кога се испитува ваков вид, во прашање не е дејство на државата, туку наводната неадекватност на заштитата овозможена од стана на домашните судови за приватниот живот на жалителите. Иако суштинското значење на член 8 е да го заштити поединецот во однос на неосновано мешање од страна на јавни органи, тој само не ја принудува државата да се воздржи од такво попречување: како дополнување на оваа негативна обврска, може да има и позитивни обврски својствени за ефективно почитување на приватниот или семејниот живот. Овие обврски може да го вклучат донесувањето на мерките наменети за заштита на почитување на приватниот живот, дури и во сферата на односите помеѓу поединци (види *X и Y против Холандија*, 26 март 1985 година, § 23, Серија А бр. 91, и *Армониен (Armoniené)*, наведена погоре, § 36). Тоа, исто така, се однесува на заштитата на слика на лице во однос на злоупотреба од други (види *Шасел*, наведена погоре; *Фон Хановер*, наведена погоре, § 57; и *Реклос и Давурлис*, наведена погоре, § 35).

99. Границата меѓу позитивните и негативните обврски на државата според член 8 не дава прецизна дефиниција; применливите начела се, сепак, слични. Во двата контексти треба да се земе предвид правичната рамнотежа која треба да се најде меѓу релевантните конкурентни интереси (види *Вajt (White) против Шведска*, бр. 42435/02, § 20, 19 септември 2006 година, и *Гургеници*, наведена погоре, § 37).

(ii) Во врска со слободата на изразување

100. Овие жалби бараат испитување на правичната рамнотежа која треба да се најде меѓу правото на жалителите на почитување на нивните приватни животи и правото на издавачката компанија на слобода на изразување гарантирано со член 10 од Конвенцијата. Затоа, Судот смета дека е корисно да ги повтори и општите начела во врска со примената на таа одредба.

101. Слободата на изразување претставува еден од основните темели на едно демократско општество и еден од основните услови за негов напредок и за секое самоисполнување на еден поединец. Согласно став 2 од член 10, таа не се однесува само на „информации“ или „идеи“ кои се позитивно примени или се сметаат како ненавредливи или како прашање на индиферентност, туку исто така и на оние кои навредуваат, потресуваат или вознемируваат. Такви се барањата на плурализмот, толеранцијата и широките сфаќања без кои не постои „демократско општество“. Како што е утврдено во член 10, слободата на изразување подлежи на исклучоци, кои мораат, сепак, да се толкуваат строго и потребата за какви било ограничувања мора убедливо да се утврди (види, меѓу другите извори, *Хендисайд (Handyside) против Обединетото Кралство*, 7 декември 1976 година, § 49, *Едисион Плон (Editions Plon) против Франција*, бр. 58148/00, § 42, ЕСЧП 2004-IV; и *Линдон, Отчаковски Лоренс и Џули (Lindon, Otchakovsky, Laurens and July) против Франција* [ГСС], бр. 21279/02 и 36448/02, § 45, ЕЗЧП 2007-IV).

102. Судот, исто така, постојано ја нагласувал суштинската улога која ја имала печатот во едно демократско општество. Иако печатот не смее да пречекорува определени граници, во врска особено со заштитата на репутацијата и правата на другите, неговата должност сепак е да пренесува – на начин во согласност со своите обврски и одговорности – информации и идеи за сите прашања од јавен интерес. Не само што печатот немал задача да пренесува такви информации и идеи; јавноста исто така имала право да ги прими тие информации. На друг начин кажано, печатот не би можел да ја има важната улога на „јавен чувар“ (види *Бладет Тромсо (Bladet Tromsø) и Стенсас (Stensaas) против Норвешка* [ГСС], бр. 21980/93, §§ 59 и 62, ЕЗЧП 1999-III, и *Педерсен и Баадсгард (Baadsgaard) против Данска* [ГСС], бр. 49017/99, § 71, ЕЗЧП 2004-XI).

Освен тоа, не зависи само од Судот, туку и од другите национални судови, да ги заменат своите ставови со оние на печатот за тоа какви техники за известување треба да се донесат во определен случај (види *Џерсилд (Jersild) против Данска*, 23 септември 1994 година § 31, Серија А бр. 298, и *Стол (Stoll) против Швајцарија* [ГСС], бр. 69698/01, § 146, ЕЗЧП 2007-V).

103. Судот повтори, на крајот, дека слободата на изразување го вклучува објавувањето на фотографиите (види *Остеричишер Рундфанк (Österreichischer Rundfunk) против Австрија* (дек.), бр. 57597/00, 25 мај 2004 година, и Ферлагсгрупе (*Verlagsgruppe News GmbH*) против Австрија (бр. 2), бр. 10520/02, §§ 29 и 40, 14 декември 2006 година). Ова сепак претставува област во која заштитата на правата и репутацијата на други добиваат особено значење, бидејќи фотографиите можат да содржат многу лични или дури и интимни информации во врска со еден поединец или неговото или нејзиното семејство (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 59; *Ашет Филипачи Асосие (Hachette Filipacchi Associés) против Франција*, бр. 71111/01, § 42, ЕЗЧП 2007-VII; и *Ерикенен (Eerikäinen) и други против Финска*, бр. 3514/02, § 70, 10 февруари 2009 година).

Покрај тоа, фотографиите кои се појавиле во „сензационалистичкиот“ печат или во списанијата за „романтика“, коишто општо имаат цел да ја задоволат љубопитноста на јавноста во врска со деталите на интимниот приватен живот на едно лице (види *Социете Призма Прес (Société Prisma Presse) против Франција* (дек.) бр. 66910/01 и 71612/01, 1 јули 2003 година, и *Ашет Филипачи Асосие (Hachette Filipacchi Associés) (ICI PARIS)*, наведена погоре, § 40), често се сликаат во време на континуирано вознемирување кое поттикнува кај засегнатото лице многу силно чувство на упад во нивниот приватен живот, па дури и на прогон (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 59, и *Гургениц*, наведена погоре, § 59).

(iii) Во врска со маргината на дискреција

104. Судот повтори дека изборот на средствата предвидени за да се гарантира сообразност со член 8 од Конвенцијата во сферата на односите меѓу поединци генерално претставува прашање кое спаѓа во рамки на маргината на дирекција на државите потписнички, каде што обврските на државата се позитивни или негативни. Постојат различни начини на гарантирање на почитувањето на приватниот живот и природата на обврската на државата ќе зависи од определениот аспект на приватниот живот кое е во прашање (види *X и Y против Холандија*, наведена погоре, § 24, и *Одивр (Odièvre) против Франција* [ГСС], бр. 42326/98, § 46, ЕЗЧП 2003-III).

Исто така, според член 10 од Конвенцијата, државите потписнички имаат определена маргина на дискреција при оценување дали и до кој степен е потребно попречување на слободата на изразување заштитена со оваа одредба (види *Тамер (Tammer) против Естонија*, бр. 41205/98, § 60, ЕЗЧП 2001-I, и *Педерсен и Бадсгард (Pedersen and Baadsgaard)*, наведена погоре, § 68).

105. Сепак, оваа маргина оди во иста линија со надзорот на европско ниво, опфаќајќи ги законодавството и одлуките за негова примена, дури и оние донесени од страна на независен суд (види, *mutatis mutandis*, *Пек (Peck) против Обединетото Кралство*, бр. 44647/98, § 77, ЕЗЧП 2003-I, и *Кархувара и Илталети*, наведена погоре, § 38). При извршување на својата надзорна функција, задачата на Судот не е да го заземе местото на националните судови, туку да прегледа, во смисла на случајот во целина, дали одлуките кои тие ги

донеле во согласност со нивната надлежност на дискреција се компатибилни со одредбите од Конвенцијата врз коишто се потпираат (види *Петренко (Petrenco) против Молдавија*, 20928/05, § 54, 30 март 2010 година; *Поланко Торес (Polanco Torres) и Мовила Поланко (Movilla Polanco) против Шпанија*, бр. 34147/06, § 41, 21 септември 2010 година; и *Петров против Бугарија* (дек.), бр. 27103/04, 2 ноември 2010 година).

106. Во случаи како што е овој, којшто бара правото на почитување на приватниот живот да биде балансирано во однос на правото на слобода на изразување, Судот смета дека исходот од жалбата не треба, теоретски, да се разликува според тоа дали била поднесена до Судот според член 8 од Конвенцијата, од страна на лицето кое било предмет на статијата, или според член 10, од страна на издавачот. Всушност, начелно овие права заслужуваат еднаков однос (види *Ашет Филипачи Асоцие (Hachette Filipacchi Associés) (ICI PARIS)*, наведена погоре, § 41; *Тимкиук (Timciuc) против Романија* (дек.), бр. 28999/03, § 144, 12 октомври 2010 година; и *Мозли (Mosley) против Обединетото Кралство*, бр. 48009/08, § 111, 10 мај 2011 година; види исто така точка 11 од Резолуцијата на Парламентарното собрание – став 71 погоре). Соодветно на тоа, маргината на дискреција теоретски треба да биде иста и во двата случаи.

107. Кога балансираната примена била извршена од страна на националните органи во согласност со критериумите утврдени во судската практика на Судот, Судот ќе бара силни причини да го замени својот став со тој на домашните судови (види *МГН Лимитед (MGN Limited) против Обединетото Кралство*, 39401/04, §§ 150 и 155, 18 јануари 2011 година, и *Паломо Санчез и други (Palomo Sánchez and Others) против Шпанија* [ГСС], бр. 28955/06, 28957/06, 28959/06 и 28964/06, § 57, 12 септември 2011 година).

(iv) Критериумите релевантни за балансираната примена

108. Кога правото на слобода на изразување се балансира во однос на правото на почитување на приватниот живот, критериумите утврдени во судската практика кои се релевантни за овој случај се утврдени подолу.

(а) Придонесување за дебата од општ интерес

109. Првичен суштински критериум е придонесувањето со помош на фотографии или статии во печатот за дебата од општ интерес (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 60; *Лемпоел и С.А. ЕД. Сине Реву (Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue)*, наведена погоре § 68; и *Стандард Ферлаг (Standard Verlags GmbH)*, наведена погоре, § 46). Дефиницијата за тоа што претставува предмет на општ интерес ќе зависи од околностите на случајот. Судот, сепак, смета дека е корисно да истакне дека го признава постоењето на таков интерес не само кога објавувањето се однесува на политички прашања или злосторства (види *Вајт*, наведена погоре, § 29; *Игленд (Egeland) и Хенсејд (Hanseid) против Норвешка*, бр. 34438/04, § 58, 16 април 2009 година; и *Лемпоел и С.А. ЕД. Сине Реву (Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue)*, наведена погоре, § 72), туку и кога се однесувало за спортски прашања или настапни на уметници (види *Nikowitz and*

Verlagsgruppe News GmbH против Австрија, бр. 5266/03, § 25, 22 февруари 2007 година; и *Colaço Mestre and SIC – Sociedade Independente de Comunicação, S.A. против Португалија*, бр. 11182/03 and 11319/03, § 28, 26 април 2007 година; и *Сапан (Sapan) против Турција*, бр. 44102/04, § 34, 8 јуни 2010 година). Меѓутоа, шпекулациите во однос на брачните потешкотии на даден претседател на република или финансиските потешкотии на славна пејачка не биле сметани за прашања од општ интерес (види *Стандард Ферлаг*, наведена погоре, § 52, и *Ашет Филипачи Асоцие (ICI PARIS)*, наведена погоре, § 43).

(β) Колку добро е познато засегнатото лице и што е предмет на известувањето?

110. Улогата или функцијата на засегнатото лице и природата на активности кои се предмет на известувањето и/или фотографијата претставуваат уште еден важен критериум поврзан со претходниот. Во врска со тоа, треба да се направи разлика меѓу приватните поединци и лицата познати за јавноста, како што се политичките личности или јавните личности. Соодветно на тоа, иако приватниот поединец кој е непознат за јавноста може да побара определена заштита на неговото или нејзиното право на приватен живот, истото не важи за јавните личности (види *Минели (Minelli) против Швајцарија* (дек.), бр. 14991/02, 14 јуни 2005 година, и *Петренко*, наведена погоре, § 55). Треба да се направи суштинска разлика меѓу известените факти кои може да придонесат за дебата во едно демократско општество, на пр. во врска со политичари кои ги вршат нивните официјални функции, и известените детали за приватниот живот на еден поединец кој не врши такви функции (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 63, и *Стандард Ферлаг*, наведена погоре, § 47).

Иако во првиот случај печатот ја извршува својата улога на „јавен чувар“ во една демократија преку пренесување на информации и идеи за работи од јавен интерес, таа улога станува помалку важна во вториот случај. Слично на тоа, иако во определени посебни околности правото на јавноста да биде информирана може дури и да се прошири за аспекти на приватниот живот на јавни личности, особено кога се засегнати политичари, ова нема да биде случај – и покрај тоа што засегнатото лице е добро познато на јавноста – кога објавените фотографии и придружните коментари кои се однесуваат исклучиво на детали од приватниот живот на лицето и имаат за единствен цел да ја задоволат јавната љубопитност во тој поглед. (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 65 со упатувањата наведени таму, и *Стандард Ферлаг*, наведена погоре, § 53; види исто така точка 8 од Резолуцијата на Парламентарното собрание – став 71 погоре). Во вториот случај, слободата на изразување бара поограничено толкување (види *Фон Хановер*, наведена погоре, § 66; *Ашет Филипачи Асоцие (ICI PARIS)*, наведена погоре, § 40; и *МГН Лимитед*, наведена погоре, § 143).

(γ) Претходно однесување на засегнатото лице

111. Однесувањето на засегнатото лице пред објавувањето на известувањето или фактот дека фотографијата и поврзаните информации веќе се појавиле во претходни објавувања се исто така фактори кои треба да се земат предвид (види *Ашет Филипачи Асоцие (ICI PARIS)*, наведена погоре, §§ 52-53, и *Сапан*, наведена погоре, § 34). Меѓутоа самиот факт на соработка со печатот во

претходни настани не може да послужи како аргумент за лишување на засегнатата страна од целата заштита во однос на објавувањето на предметната фотографија (види *Игланд и Хенсејд*, наведена погоре, § 62).

(д) Содржина, форма и последици на објавувањето

112. Начинот на кој фотографијата или известувањето се објавени и начинот на кој засегнатото лице е претставено на фотографијата или известувањето може исто така да бидат фактори кои треба да бидат земени предвид (види *Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft m.b.H. против Австрија* (бр. 3), бр. 66298/01 и 15653/02, § 47, 13 декември; *Реклос и Давурлис*, наведена погоре, § 42; и *Јокитаипале (Jokitaipale) и други против Финска*, бр. 43349/05, § 68, 6 април 2010 година). Степенот до кој известувањето и фотографијата се ширеле може исто така да биде важен фактор, во зависност од тоа дали весникот е национален или локален и дали има ограничен тираж (види *Кархувара и Илталеми*, наведена погоре, § 47, и *Гургеници*, наведена погоре, § 55).

(е) Околности во кои фотографиите биле сликани

113. И на крај, Судот веќе утврдил дека контекстот и околностите во кои објавените фотографии биле сликани не може да се занемарат. Во врска со тоа, треба да се земе предвид дали фотографираното лице ја дава својата согласност за снимање на фотографиите и нивно објавување (види *Гургеници*, наведена погоре, § 56, и *Реклос и Давурлис*, наведена погоре, § 41) или дали ова било направено без нивно знаење или со измама или други недозволенни средства (види *Ашет Филишачи Асоцие (ICI PARIS)*, наведена погоре § 47, и *Финкила (Flinkkilä) и други против Финска*, бр. 25576/04, § 81, 6 април 2010 година). Исто така, треба да се земе предвид природата или сериозноста на упадот и последиците од објавување на фотографијата за засегнатото лице (види *Игланд и Хенсејд*, наведена погоре, § 61, и *Тимкиук*, одлука наведена погоре, § 150). За приватен поединец, непознат за јавноста, објавувањето на фотографија може да доведе до позначително попречување отколку пишана статија (*Ерикениен и други (Eerikäinen and Others) против Финска*, наведена погоре, § 70, и *А. против Норвешка*, наведена погоре, § 72).

(в) Примена на начелата за овој случај

114. Судот ги зема предвид промените направени од страна на Сојузниот суд на правдата во нејзината судска практика по пресудата *Фон Хановер*. Тој суд посочил, *inter alia*, дека во иднина требало да се додаде важност на прашањето дали засегнатото известување придонело за фактичка дебата и дали содржината ја надминала единствено желбата за задоволување на љубопитноста на јавноста. Тој забележал во врска со тоа дека колку е поголема информациската вредност за јавноста, толку е поголем интересот на едно лице да биде заштитено во однос на неговото објавување и обратно. Иако истакнувајќи дека слободата на изразување исто така го вклучувала и забавниот печат, тој посочил дека интересот на читателот да се забавува општо носел помалку тежина отколку интересот за заштита на приватната сфера.

115. Сојузниот уставен суд потврдил дека тој пристап, посочувајќи дека иако во својата пресуда од 15 декември 1999 година, не ја довел во прашање поранешната судска практика на Сојузниот суд на правдата, тоа не значело дека друг концепт на заштита – со кој се дава поголема тежина на балансирање на засегнатите спротивставени интереси при испитување на прашањето дали на фотографија може да се гледа како на аспект на современото општество и соодветно на тоа може да се објави без согласноста на засегнатото лице - не може да биде во согласност со Основниот закон.

116. Досега жалителите тврделе дека новиот пристап на Сојузниот уставен суд и Сојузниот уставен суд само го репродуцирал расудувањето на претходната судска практика употребувајќи различни термини, а Судот повторил дека неговата задача не е да го прегледа релевантниот домашен закон и практика *in abstracto*, туку да определи дали начинот на кој тие биле применети за жалителите го повредил член 8 од Конвенцијата (види *Кархувара и Италети*, наведена погоре, § 49).

117. Судот забележа дека при примената на својот нов пристап, Сојузниот суд на правдата утврдил дека ниту делот на статијата која ги придружувала фотографиите со жалителот на скијачки одмор, ниту самите фотографиите кои содржат информации што се однесуваат на настан од современото општество, не придонеле за дебата од општ интерес. Сојузниот суд на правдата, сепак, утврдил дека истото не може да се каже, во поглед на информациите во статиите во врска со болеста која ја имала принцот Рение III, владејачкиот владетел на Кнежевството Монако во тоа време, и однесувањето на членовите на неговото семејство за време на таа болест. Според мислењето на Сојузниот суд на правдата, тој предмет се квалификувал како настан на современото општество за кој списанијата имале право да известуваат, и да ги вклучуваат засегнатите фотографии во тоа известување бидејќи овие ги поткрепуваат и илустрираат информациите кои се пренесуваат.

Сојузниот уставен суд, од своја страна, забележал дека Сојузниот суд на правдата прифатил дека на болеста на владејачкиот принц од Монако би можело да се гледа како на прашање од општ интерес и дека затоа печатот имал право да известува за тоа како децата на принцот ги усогласувале нивните обврски за семејна солидарност со легитимните потреби за нивниот приватен живот, меѓу која била желбата да се оди на одмор. Тој, исто така, потврдил дека имало доволно блиска врска меѓу фотографијата и настанот опишан во статијата.

118. Судот забележа дека фактот што Сојузниот суд на правдата ја оценил информациската вредност на засегнатата фотографија во однос на придружната статија не може да се критикува согласно Конвенцијата (види, Тонсберг Блад А.С. и Хауком (*Tønssbergs Blad A.S. and Haukom*) *против Норвешка*, наведена погоре, § 87, и *Остерришкер Рундфунк (Österreichischer Rundfunk) против Австрија*, бр. 35841/02, §§ 68 и 69, 7 декември 2006 година). Во врска со карактеризацијата на болеста на принцот Рение како настан од современото општество, Судот мисли дека, имајќи ги предвид причините изнесени од страна на германските судови, дека толкувањето не можело да се смета за неразумно

(види, *mutatis mutandis*, *Едисион Плон*, наведена погоре, §§ 46-57). Вреди да се спомне во врска со ова дека Сојузниот суд на правдата ја прифатил забраната со која се забранува објавување на две други фотографии кои ги покажувале жалителите во слични околности, точно врз основа на тоа дека тие биле објавени единствено за забавни цели (види ставови 36 и 37 погоре). Затоа, Судот можел да прифати дека засегнатите фотографии, разгледани во смисла на придружните статии, не придонеле, барем до определен степен, за дебата од општ интерес. Тој ќе повтори, во овој момент, дека не само што печатот ја имал задачата да пренесува информации и идеи за сите прашања од јавен интерес, јавноста, исто така, го има правото да ги добие истите (види став 102 погоре).

119. Досега жалителите се пожалиле на ризик дека медиумите ќе ги заобиколат условите утврдени од страна на Сојузниот суд на правдата користејќи секаков настан од современото општество како изговор да се оправда објавувањето на фотографии со нив, а Судот забележа дека не е негова задача, во контекст на овие жалби, да донесува одлуки за усогласување со Конвенцијата за секое идно објавување на фотографии на жалителите. Доколку се случи тоа, ќе биде можно да се поведе постапка во соодветните национални судови. Судот, исто така, забележа дека Сојузниот уставен суд посочил во својата пресуда дека кога дадена статија била само изговор за објавување на фотографија со познато лице, со тоа не било направено придонесување за формирањето на јавното мислење и затоа немало основа со која се овозможувало интересот за објавување да преовлада во однос на заштитата на правата на личноста.

120. Несомнено, Сојузниот суд на правдата го базирал своето расудување врз премисата дека жалителите биле добро познати јавни личности кои особено го привлекувале јавното внимание, без да се навлегува во нивните причини за донесување на тој заклучок. Судот смета, сепак, дека без разлика на прашањето дали и до кој степен првиот жалител врши официјални функции во име на Кнежевството Монако, не можело да се тврди дека жалителите, коишто несомнено многу добро познати, се обични приватни поединци. На нив морало, напротив, да се гледа како на јавни личности (види *Гургеници*, наведена погоре, § 40; *Шујака*, наведена погоре, § 27; *Реклос и Давурлис*, наведена погоре, § 38; и *Ѓорѓи Николаишвили* (*Giorgi Nikolaishvili*) бр. 37048/04, § 123, ЕЗЧП 2009-...).

121. Потоа, Сојузниот суд на правдата го испитувал прашањето дали фотографиите биле сликани во околности неповолни за жалителите. Владата нагласила дека фактот дека фотографиите биле сликани без знаење на жалителите не морало да значи дека тие биле сликани скришно во услови неповолни за жалителите. Вториве, од нивна страна, тврделе дека фотографиите биле сликани во атмосфера на општо малтретирање со која тие постојано се соочувале.

122. Судот забележа дека Сојузниот суд на правдата заклучила во врска со тоа дека жалителите не изнеле докази за неповолни околности и дека немало ништо што би посочило дека фотографиите биле сликани скришно или со такви технички уреди што би го правело тоа објавување незаконско. Сојузниот уставен суд, од своја страна, посочил дека засегнатата издавачка компанија

обезбедила детали за тоа како фотографијата која се појавила во списанието *Фрау им Шпигел* била сликана, но и дека првиот жалител ниту поднел тужба до граѓанските судови дека тие овие детали биле неадекватни ниту пак нагласила дека предметната фотографија била сликана во услови кои биле неповолни за неа.

123. Судот забележа дека, според судската практика на германските судови, околностите во кои фотографиите биле сликани претставуваат еден од факторите кои вообичаено се испитуваат кога конкурентните интереси се балансираат меѓусебно. Во овој случај, од одлуките на националните судови може да се види дека овој фактор не барал потемелно испитување бидејќи жалителите не изнеле никакви релевантни аргументи и немало посебни околности според кои би се оправдала забрана во однос на објавување на фотографии. Судот забележа, покрај тоа, како што било истакнато од страна на Сојузниот суд на правдата, дека фотографиите со жалителите на сред улица во Св. Мотиц во зима, не биле навредливи до степен на оправдување на нивно објавување.

(г) Заклучок

124. Судот забележа дека, во согласност со нивната судска практика, националните судови внимателно го балансирале правото на издавачките компании на слобода на изразување во однос на правото на жалителите на почитување на нивните приватен живот. Притоа, тие додале фундаментално значење на прашањето дали фотографиите, разгледани во смисла на придружните статии, придонеле за дебата од општ интерес. Тие, исто така, ги испитале околностите во кои фотографиите биле сликани.

125. Судот, исто така, забележа дека националните судови експлицитно ја земале предвид релевантната судска практика на Судот. Иако Сојузниот суд на правдата го сменил својот пристап по пресудата *Фон Хановер*, Сојузниот уставен суд, од своја страна, не само што го потврдил тој пристап, туку, исто така, извршил и детална анализа на судската практика на Судот како одговор на жалбите на жалителите дека Сојузниот суд на правдата ја занемарил Конвенцијата и судската практика на Судот.

126. Во тие околности и имајќи ја предвид маргината на дискреција уживана од страна на националните судови при балансирање на конкурентни интереси, Судот заклучува дека вториве успеале да ги испочитуваат нивните позитивни обврски согласно член 8 од Конвенцијата. Соодветно на тоа, немало повреда на таа одредба.

ЗА ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Ја одвојува жалбата Аксел Шпрингер АГ против Германија* (бр. 39954/08) од овие жалби;
2. *Ги прогласува* овие жалби за допустливи;

3. *Смета* дека немало повреда на член 8 од Конвенцијата;

Изработена на англиски и француски јазик и објавена на јавна седница во Зградата на човековите права, Стразбур, на 7 февруари 2012 година.

Мајкл О'Бојл
заменик записничар

Никола Браца
претседател